

چرخه معیوب اسقاط با نسخه جدید

صفحه ۰۸

بنگاه‌ها زیر فشار تورمی

۸میلیون مسکن در برنامه هفتم

فرهاد بیضایی
کارشناس بخش مسکن

یکی از احکام مورد مناقشه برنامه هفتم توسعه تبصره ۱ ماده ۵۰ است آنجا که وزارت راه و شهرسازی را مکلف می‌کند در راستای اضافه شدن معادل حداقل ۰.۲ درصد مساحت سرزمین به ظرفیت سکونتگاهی کشور با تراکم حداکثر ۶۰ نفر در هکتار، در روستاها، شهرهای کوچک و میانی، مناطق مرزی و شهرک‌سازی با رعایت سند آمایش سرزمینی، قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها و تبصره (۲) ماده (۹) قانون جهش تولید مسکن برنامہ‌ریزی و اقدام کند.

به منظور تسهیل مهاجرت معکوس اقشار مختلف جامعه، در این واگذاری شرط سکونت ۵ سال لحاظ نخواهد شد و وزارت راه و شهرسازی مجاز است واگذاری را به صورت ۹۹ ساله انجام دهد. فراتر از نکات مثبت و متریقی قانون مانند تمرکززدایی و توجه به شهرهای کوچک و متوسط، توجه به اراضی زراعی و باغات و تشویق به مهاجرت معکوس باید از منظر فنی نیز مورد بررسی قرار گیرد که این قانون با توجه به نیاز فعلی و همچنین ظرفیت اجرایی و اقتصادی امکان تحقق دارد.

با توجه به آنکه کشور ۱۶۴۸۱۶۹ کیلومتر مربع مساحت دارد طبق این قانون باید قریب به ۳میلیارد و ۳۰۰میلیون مترمربع معادل ۳۳۰ هزار هکتار به فضای سکونتگی کشور اضافه شود. جالب آنکه در حال حاضر محدوده تمامی شهرهای مراکز استان‌ها ۳۷۰ هزار هکتار است و تقریباً معادل پهنه ۳۱ مرکز استان باید به پهنه سکونتگی کشور اضافه شود. این مقدار ۶ برابر پهنه تهران، ۱۰ برابر مشهد و ۱۵ برابر تبریز خواهد بود. طبق استانداردهای شهرسازی ۵۰درصد از پهنه‌های الحاقی به زمین مسکونی (زیربنای مسکونی و محوطه مسکونی)، ۲۵درصد معابر، ۱۰درصد فضای سبز و ۱۵درصد به خدمات شهری اختصاص خواهد یافت. از آنجا که در قانون مقید شده است که تراکم ۶۰ نفر در هکتار رعایت شود، الگوی توسعه مسکن به صورت واحدهای یک طبقه و ویلایی خواهد بود. مطابق قوانین شهری، ۶۰ درصد از زمین‌های مسکونی به زیربناسا و ۴۰ درصد به محوطه اختصاص خواهد یافت. با این تفکیک ۹۹۰میلیون مترمربع به زیربنای مسکونی کشور اضافه خواهد شد و ۶۶۰میلیون مترمربع محوطه‌سازی فضای مسکونی خواهد بود. ۸۲۵میلیون مترمربع معادل ۲۵ درصد از کل به معابر، ۳۳۰میلیون متر مربع معادل ۱۰ درصد به فضای سبز و ۴۹۵میلیون مترمربع معادل ۱۵ درصد به خدمات روبرنایی مانند خدمات شهری اداری، تجاری، آموزشی و... اختصاص خواهد یافت. این سطح از زیربنای مسکونی معادل ۸میلیون مسکن جدید خواهد بود یعنی فقط در شهرهای کوچک و متوسط بیش از ۲۴میلیون جمعیت جدید ساکن شود بدون محاسبه رشد جمعیت کلان‌شهرها و شهرهای بزرگ. در افق چه سالی ما به چنین جمعیتی خواهیم رسید، شاید دهه‌ها طول بکشد.

درحالی‌که هدف‌گذاری کمی برنامه هفتم ساخت سالانه یکمیلیون واحد مسکونی در سراسر کشور اعم از کلان‌شهرها، روستاها، شهرهای کوچک مسکن خصوصی حمایتی یا بافت فرسوده است، این طرح ظرفیت ساخت سالانه یکمیلیون و ۴۰۰ هزار واحد در سال را فقط در شهرهای کوچک و متوسط فراهم خواهد کرد. اگر به صورت حداقلی هزینه هر مترمربع مسکونی ۲۰میلیون تومان، هزینه هر مترمربع کاربری‌های شهری و خدمات روبرنایی ۲۵میلیون تومان، هزینه هر مترمربع معابر همراه با روشنایی، تاسیسات و جدول و... ۷میلیون تومان، هزینه هر مترمربع فضای سبز ۴میلیون تومان و هزینه هر مترمربع محوطه مسکونی ۵میلیون تومان باشد به این ترتیب معادل:

۱۹۸۰۰همت هزینه ساخت زیربنای مسکونی، ۳۳۰۰همت محوطه مسکونی، ۱۶۵۰ همت معابر، ۱۳۲۰ همت فضای سبز و ۱۳۷۵ همت برای خدمات روبرنایی و سرانه‌های شهری، به منابع مالی نیاز هست. بنابراین ساخت ۲دهم درصد از مساحت سرزمین و اضافه کردن آن به سکونتگاه‌های کشور، به همراه خدمات وابسته به آن بیش از ۲۸ هزار همت منابع مالی نیاز دارد.برای درک بزرگی منابع مورد نیاز این طرح، این رقم بیش از ۳برابر نقدینگی کشور، تقریباً معادل کل تولید ناخالص داخلی کشور و همچنین معادل فروش ۱۵ تا ۲۰ سال صادرات نفت کشور است.

هرچند که با توجه به توصیه واگذاری ۹۹ ساله، وابستگی قانون به منابع عمومی به راحتی قابل جایگزینی هم نخواهد بود اما اقتصاد کشور تکافوی چنین بلند پروازی‌ای را نمی‌دهد. درحالی‌که بودجه عمرانی کشور تنها ۴۰۰ هزارمیلیارد تومان است نمی‌توان چنین انتظاری از دولت برای تامین مالی خدمات زیربنایی و روبرنایی داشت.

ممکن است عنوان شود این زمین برای دهه‌های متمادی است؛ که با توجه به سرعت تحولات اقتصادی و اجتماعی اضافه کردن زمین طی ۵ سال برای دهه‌های آتی امری غیرضروری است. مسلمانا در بازه زمانی ۵ ساله هم امکان تهیه طرح‌های توجیهی و توسعه شهری برای این حجم از زمین وجود نخواهد داشت و تغییر مورفولوژی شهرها و تهدید بدفوارگی از بزرگ‌ترین معضلات کشور در صورت اصرار به اجرای این قانون خواهد بود.

رویکرد عرضه زمین، توجه به مهاجرت معکوس، شهرهای کوچک و میانی همه از سیاست‌های خوب و قابل دفاع است اما بلندپروازی و هدف‌گذاری‌های بدون پشتوانه‌های محاسباتی می‌تواند اهداف سیاستی دیگر را تحت‌الشعاع قرار دهد. آنچه مسلم است اینکه این حکم از برنامه هفتم با توجه به ظرفیت و منابع اقتصادی موجود کشور امکان تحقق ۱۰۰ درصدی ندارد اما با همکاری دولت و مجلس می‌توان با بازنگری، شرایط معقول‌تری برای اجرای این حکم به تصویب رساند.

روزنامه

www.marzeghtesad.ir

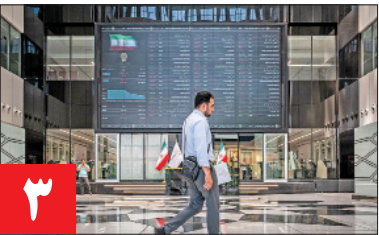
روزنامه سراسری اقتصادی ، اجتماعی

یکشنبه ۱۲ بهمن ۱۴۰۴

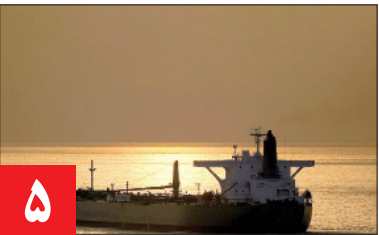
۱۲شعبان ۱۴۴۷|۰۱فوریه ۲۰۲۶

شماره ۸۵۴

۸۰۰۰ تومان

بورس وسقف‌های جدید

پشت صحنه ناوگان سایه

با پیکان دربست قاصدر

همزمان، تورم سالانه بخش صنعت به ۴۴.۵ درصد رسیده که میانگین چهار فصل اخیر است. بیشترین تورم سالانه با ۶۵.۸ درصد به گروه «ساخت انواع آشامیدنی‌ها» تعلق دارد. کمترین تورم سالانه مربوط به گروه‌هایی مانند «چاپ و تکثیر رسانه‌های ضبط‌شده» با ۲۹.۹ درصد و «ساخت سایر مصنوعات» با ۲۹.۴درصد است. دیگر زیربخش‌های با نرخ بالای سالانه شامل «ساخت کاغذ و محصولات کاغذی» با ۶۰.۶درصد، «ساخت تجهیزات برقی» با ۵۱.۵ درصد و «ساخت محصولات از لاستیک و پلاستیک» با ۴۶.۰ درصد هستند. گروه‌هایی مانند «ساخت فلزات پایه» که ضریب اهمیت بالایی دارد با تورم ۴۴.۲ درصد، تاثیر مهمی بر شاخص کل دارند.

با توجه به اینکه تورم سالانه بخش صنعت در تابستان ۱۴۰۴ معادل ۳۸.۳ درصد بوده و تورم سالانه شاخص قیمت مصرف‌کننده در مهر، آبان و آذر به ترتیب ۴۸.۶، ۴۹.۴ و ۵۲.۶ درصد ثبت شده است، رشد شاخص قیمت تولیدکننده در پاییز به ۴۴.۵ درصد نشان‌دهنده افزایش فشارهای تورمی است و این هشدار می‌دهد که تورم مصرف‌کننده در ماه‌های آینده با شدت بیشتری ادامه پیدا خواهد کرد. داده‌ها نشان می‌دهد که بخش قابل‌توجهی از زیربخش‌ها تورم حداقل بالای ۴۰ درصد را ثبت کرده‌اند؛ هرچند شدت تورم در آنها متفاوت است. به‌طور کلی، بخش‌هایی که وابستگی بیشتری به واردات دارند و بازار آنها کمتر تحت قیمت‌گذاری دستوری یا دخالت دولت است، تورم بالاتری داشته‌اند. این گروه‌ها معمولا در شرایط رقابتی فعالیت می‌کنند و افزایش هزینه‌های نهاده‌ها سریعا در قیمت فروش منعکس می‌شود. در مقابل، بخش‌هایی که بازار آنها انحصاری است و قیمت‌ها تحت کنترل دولت قرار دارد، تورم کمتری داشته‌اند. با این حال، تورم نقطه به نقطه و سالانه در کل زیربخش‌های صنعتی به‌صورت متوازن و فراگیر بالا بوده و فشار قیمتی تقریباً در تمامی بخش‌ها محسوس است.

چشم‌انداز تورم و تولید صنعتی

تحلیل داده‌های پاییز ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که بخش صنعت ایران در وضعیتی بحرانی قرار دارد؛ ترکیبی از تورم بالا، رکود تولید و محدودیت‌های نهاده‌ای که همزمان فعالیت بنگاه‌ها را تحت فشار قرار داده است. شتاب تورم فصلی و نقطه به نقطه و سالانه در تمامی زیربخش‌ها، حکایت از ماهیت فراگیر فشار قیمتی دارد. تورم بالای ۴۰ درصد در اکثریت زیربخش‌ها نشان می‌دهد که شوک‌های هزینه‌ای، از افزایش بهای مواد اولیه و انرژی گرفته تا نوسانات ارزی، به سرعت در تمام زنجیره تولید منتقل شده است. همزمان، بخش‌هایی که وابستگی بیشتری به واردات دارند و دخالت دولت در آنها محدودتر است، تورم بالاتری تجربه کرده‌اند؛ زیرا افزایش هزینه نهاده‌ها به سرعت در قیمت فروش منعکس می‌شود. در مقابل، بخش‌هایی که بازار آنها انحصاری است و قیمت‌ها دستوری تعیین می‌شوند، تورم نسبتاً کمتری داشته‌اند. این الگو نشان می‌دهد که فشار هزینه‌ای تقریباً در تمامی بخش‌های صنعتی عمیق و ساختاری است.

تکنه قابل‌توجه دیگر، تداوم رکود صنعتی و فعالیت بنگاه‌ها زیر ظرفیت کامل است. شاخص مدیران خرید (PMI) از ابتدای سال تا آذرماه در ۷ ماه زه ۵۰ واحد قرار داشته که نشانه آشکار رکود است. محدودیت‌های انرژی، قطعی‌های برق و گاز و افزایش هزینه تامین منابع جایگزین، بنگاه‌ها را در موقعیتی قرار داده که یا باید با هزینه بالاتر انرژی مورد نیاز خود را تامین کنند یا ظرفیت تولید را کاهش دهند. این چالش‌ها علاوه بر فشار بر هزینه‌ها، می‌تواند به کاهش عرضه محصولات و تشدید تورم در بازار مصرف منجر شود. همچنین، پیامدهای حذف ارز ترجیحی و جهش نرخ ارز، که در گزارش پاییز منعکس نشده، نشان می‌دهد که تورم مصرف‌کننده در ماه‌های پیش‌رو با شدت بیشتری بروز خواهد کرد. شواهد اولیه از دی‌ماه ۱۴۰۴، با ثبت تورم نقطه به نقطه حدود ۹۰ درصد برای گروه خوراکی‌ها و تورم ماهانه ۱۳.۷ درصد، نشان می‌دهد که این فشارها به سرعت به سبد مصرف خانوار منتقل می‌شوند. چشم‌انداز کوتاه‌مدت نشان می‌دهد که تورم تولیدکننده و مصرف‌کننده احتمالاً در ماه‌های آینده بالا خواهد ماند، به ویژه اگر نوسانات ارزی ادامه پیدا کند و محدودت‌های انرژی برطرف نشود. بدون اقدامات سیاستی موثر، این وضعیت می‌تواند به تشدید رکود، کاهش تولید و فشار شدیدتر بر قدرت خرید خانوارها منجر شود.

رگولاتوری تاکسی اینترنتی

تهرانی‌ها به‌رغم نارضایتی نسبی از «تنزل سطح کیفیت تاکسی‌های آنلاین»، همچنان مشتری‌پروپاقرص آنها هستند...

صفحه ۶

معمای رفع فیلتر تلگرام

در حالی‌که برخی منابع از آغاز مذاکرات وزارت ارتباطات با تلگرام خبر می‌دهند کارشناسان تاکید دارند...

صفحه ۴

تاب‌آوری بانکی مقابل شوک‌ها

این سند ۲۹ماده‌ای که به‌عنوان «حداقل استاندارد قابل اجرا در سطح جهانی» شناخته می‌شود...

صفحه ۲

بنگاه‌ها زیر فشار تورمی

کریم حسن پور – تازه‌ترین گزارش مرکز آمار ایران از شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت در پاییز ۱۴۰۴، نشانه‌ای روشن از تشدید فشارهای قیمتی در زنجیره تولید ارائه می‌دهد.

و کاهش حجم تولید، هزینه های بنگاه را افزایش داده است. این وضعیت، فشار مضاعفی بر ساختار هزینه بنگاه‌ها وارد می‌کند و خود به یکی از عوامل تشدیدکننده تورم تولیدکننده تبدیل شده است.

همچنین محدودیت‌های انرژی نیز به یکی از چالش‌های اصلی بنگاه‌های صنعتی بدل شده است. قطعی‌ها و محدودیت‌های عرضه برق و گاز، بنگاه‌ها را ناگزیر کرده است به‌دنبال منابع انرژی جایگزین باشند یا انرژی مورد نیاز خود را با قیمت‌های بالاتر تامین کنند. این افزایش هزینه انرژی، به‌طور مستقیم در قیمت تمام‌شده محصولات صنعتی منعکس می‌شود و حاشیه سود تولیدکنندگان را بیش از پیش کاهش داده است.

رشد قابل توجه تورم فصلی

بررسی جزئیات گزارش شاخص قیمت تولیدکننده نشان می‌دهد که از میان ۲۳ زیربخش صنعتی، تنها دو بخش مرتبط با گروه حمل‌ونقل کاهش رشد تورم فصلی نسبت به فصل قبل را تجربه کرده‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که در پاییز ۱۴۰۴، فشارهای قیمتی ماهیتی فراگیر داشته است. بر اساس این گزارش، تورم فصلی بخش صنعت به ۱۱.۷درصد رسیده که در مقایسه با فصل تابستان (۸.۲درصد) افزایش معناداری دارد. در میان زیربخش‌ها، گروه «ساخت ماشینان» با تورم ۲۵.۶ درصدی بیشترین افزایش قیمت را ثبت کرده است. در مقابل، کمترین تورم فصلی با ۱.۱درصد مربوط به گروه «ساخت کک و فراورده‌های حاصل از پالایش نفت» بوده است.

تکنه قابل‌توجه آن است که چندین زیربخش صنعتی از جمله ساخت ماشینان، فراورده‌های توتون و تنباکو، رایانه و محصولات الکترونیکی، تجهیزات برقی و کاغذ و محصولات کاغذی، با بالاترین تورم‌های فصلی مواجه بوده‌اند که بیانگر شدت بالای فشارهای هزینه‌ای در این بخش‌هاست. در آیین میان، گروه ساخت محصولات غذایی با ثبت تورم فصلی ۱۷.۳درصد به دلیل برخورداری از بالاترین ضریب اهمیت در شاخص کل صنعت جایگاه ویژه‌ای دارد. افزایش قیمت در این بخش به‌سرعت به بازار مصرف کننده منتقل می‌شود و می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در تشدید تورم مواد غذایی و افزایش فشار بر معیشت خانوارها ایفا کند.

فشار متوازن بر تمام زیربخش‌ها

تورم نقطه به نقطه بخش صنعت در پاییز ۱۴۰۴ رقم ۵۰.۹درصد را ثبت کرده‌است که نشان‌دهنده افزایش قیمت‌ها نسبت به پاییز ۱۴۰۳ است. بیشترین نرخ در این دسته با ۸۲ درصد به گروه «ساخت کاغذ و محصولات کاغذی» تعلق دارد و کمترین تورم نقطه به نقطه با ۲۶.۵درصد مربوط به گروه «ساخت وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلر» است. دیگر زیربخش‌های با تورم بالا شامل «ساخت انواع آشامیدنی‌ها» با ۶۸.۶درصد، «ساخت تجهیزات برقی» با ۶۶.۹ درصد و «ساخت محصولات غذایی» با ۶۵.۶درصد هستند. این ارقام نشان می‌دهد که بخش‌های مرتبط با مصرف روزانه، مانند غذا و نوشیدنی، تحت فشار تورمی شدید قرار دارند.

روزنامه مارزگتساد

شماره ۱۲ بهمن ۱۴۰۴۰۱۴۰۴ شماره ۸۵۴ www.marzeghtesad.ir

❖ **ریسک‌های پولی همچنان سد راه بازار**
۴۰ روز تقویمی از بازگشایی بورس بعد از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه می‌گذرد و این در حالی است که بازار تنها در سه روز موفق به جذب نقدینگی شده است. دیروز تالار شیشه‌ای بعد از یک خروج ممتد ۱۲ روزه شاهد ورود پول بود، ورودی که البته کارشناسان مختلف تقاسیم گوناگونی از علل آن ارائه می‌دهند، اما باور غالب آنها بر این است که تا بهبود میانگین ارزش معاملات نمی‌توان به بهبود وضعیت بورس امید بست.

پس از دوروی طولانی از خروج نقدینگی، حالا بسیاری از نمادها به سطوح ارزندگی تاریخی خود رسیدند و نشانه‌هایی از بازگشت سرمایه‌گذاران ورود نقدینگی به برخی از صنایع دیده می‌شود. تحلیل نسبت‌های مالی مانند P/E و EV/EBIT نشان می‌دهد که فشار فروش تا حدی کاهش یافته و برخی معامله‌گران تازه‌وارد در حال ارزیابی فرصت‌های جذاب قیمتی هستند. از سوی دیگر، بررسی شاخص‌های تکنیکال نیز حکایت از این‌س دارد که بیش از ۷۰ درصد نمادها به محدوده اشباع فروش وارد شده‌اند و به سطوح حمایتی کلیدی نزدیک شده‌اند که این موضوع به‌عنوان سیگنال خرید برای نوسان‌گیران و فعالان تکنیکال مطرح شده است.

با وجود این تحولات مثبت، مهم‌ترین مانع بنیادی بازار همچنان سیاست‌های پولی تشه‌ور است. روند افزایشی نرخ بهره و بالا رفتن هزینه‌های مالی شرکت‌ها، از یکسو فشار مضاعفی بر عملکرد مالی بنگاه‌ها وارد می‌کند و از سوی دیگر، جذابیت بازدهی ابزارهای درآمد ثابت را افزایش داده که باعث کاهش رغبت سرمایه‌گذاری در سهام می‌شود. در بعد سیاست‌گذاری نیز موضوع واگذاری شرکت‌ها و سهام دولتی در چارچوب برنامه هفتم توسعه یکی دیگر از محورهای کلیدی برای فعالان بازار است که به‌خصوص در شرکت‌های اولویت‌دار باید با سرعت بیشتری دنبال شود.

در مجموع، بازار سرمایه ایران اکنون در نقطه‌ای حساس قرار گرفته است؛ نقطه‌ای که هرچند با فرصت‌های ارزنده‌ای همراه است، اما همچنان زیر سایه ریسک‌های سیاسی و سیاست‌های پولی قرار دارد و نیازمند تصمیمات هوشمندانه و حمایت‌های به موقع برای حفظ ثبات و رونق است.

ریسک‌های پولی؛ مهم‌ترین مانع بازار سهام
کامل ابراهیمیان، تحلیلگر ارشد بازار سرمایه گفت: پس از خروج قابل‌توجه نقدینگی از بازار سرمایه در هفته‌های اخیر، عمدتاً بدلیل تشدید ریسک‌های ناشی از تنش‌های جنگی و ابهام در خصوص چشم‌انداز اقتصادی و سیاسی کشور، بخش عمده‌ای از نمادها به سطوح ارزندگی تاریخی خود رسیدند که ما شاهد ورود نقدینگی به برخی از نمادها و صنایع بعد از چندین هفته خروج نقدینگی هستیم. بر اساس نسبت‌های مهم ارزش‌یابی همچون P/E و EV/EBIT، تجربه نشان می‌دهد که در چنین سطوحی فشار فروش کاهش یافته و بخشی از سرمایه‌گذاران جدید نیز به شناسایی و ارزیابی سهام جذاب از منظر قیمتی می‌پردازند. از یک سو ادامه داد: از منظر تکنیکال، بررسی شاخص‌های بازار نشان می‌دهد بیش از ۷۰ درصد نمادها در محدوده اشباع فروش قرار گرفته و بسیاری به سطوح حمایتی مهم رسیده‌اند. این شرایط، سیگنال‌های خرید معتاداری برای سرمایه‌گذاران نوسان‌گیر و فعالان تکنیکال صادر کرده و طی روزهای اخیر شاهد تقویت این گروه از خریداران بوده‌ایم. ابراهیمیان معتقد است مهم‌ترین ریسک بنیادی پیش‌روی بازار همچنان در حوزه سیاست‌های پولی نهفته است. او گفت: «تاثوم روند افزایشی نرخ بهره و نرخ بهره بین‌بانکی، از یکسو هزینه‌های مالی شرکت‌ها را بالا می‌برد و از سوی دیگر، با جذب‌اتر کردن بازده ابزارهای درآمد ثابت، انگیزه سرمایه‌گذاری در بازار سهام را کاهش می‌دهد. این تحلیلگر ارشد بیان کرد: در بعد سیاست‌گذاری، یکی از محورهای مورد توجه فعالان بازار، موضوع واگذاری شرکت‌ها و سهام دولتی در چارچوب برنامه هفتم توسعه است. هرچند سیاست وزارت اقتصاد مبنی بر واگذاری اپتنا در سطح مدیریت و سپس در مالکیت اعلام شده، اما انتظار می‌رود این روند با سرعت بیشتری دنبال شود، به‌ویژه برای شرکت‌هایی که در اولویت قرار گرفته‌اند. وی گفت: در بخش عملکرد شرکت‌ها، به‌رغم محدودیت‌های ناشی از ناترازی انرژی، برخی صنایع همچنان روند رو به رشد فروش ما‌هانه را حفظ کرده‌اند؛ موضوعی که می‌تواند نوبدبخش ارائه گزارش‌های شش‌ماهه مطلوب از سوی این گروه‌ها در پایان تابستان باشد.

این تحلیلگر گفت: بازار سرمایه در حال حاضر از منظر ارزندگی و نسبت‌بتهای بنیادی در شرایط جذابی قرار گرفته است. با این حال، تا زمان کاهش ریسک‌های سیستماتیک، رفتار سرمایه‌گذاران محتاطانه باقی خواهد ماند و فشار ممتد جریان نقدینگی عمدتاً به سمت صنایع و نمادهایی هدایت شود که از منظر بنیادی و تکنیکال در موقعیت برتری قرار دارند.

«شرایط فعلی بازار سرمایه واقعا پاسخگوی هیچ‌یک از سئوالات ما نیست و کاملاً خارج از فضای اقتصادی است و به طور کامل برگرفته از مسائل سیاسی است. اگر بخواهیم روند تحلیل کلاسیک شامل بررسی ارزش شرکت‌ها، رشد سودآوری، نرخ بهره و... را ملاک قرار دهیم، به هیچ پاسخ منطقی نمی‌رسیم. بازار ما اکنون به گروگان تبدیل شده است و متأسفانه در شرایط نامساعد، رفتارهای متفاوت و نامنسجمی از خود نشان می‌دهد.» وی در ادامه افزود: «آقای مدنی‌زاده در اظهارات اخیرشان نشان داده‌اند که بیشتر به مبنای احساسی پایبند هستند... محبی با بیان اینکه وضعیت بازار را براسردر کم ارزیابی می‌کند، تصریح کرد: «بازار هیچ روند مثبتی از خود نشان نمی‌دهد و هنوز از مسیر نزولی خارج نشده است.

شاخص ارزی به کانال ۱۱۷ هزار تومان عقب‌نشینی کند. در بازار فیزیکی طلا و سکه، هر گرم طلای ۱۸ عیار تا سطح ۱۲ میلیون تومان کاهش قیمت داشت و سکه امامی نیز در کانال ۱۲۴ میلیون تومان میان خریداران و فروشندگان دست به دست شد. صندوق‌های طلا نیز معاملات دیروز را منفی آغاز کردند.

اگرچه و در یک ساعت نخست معاملات، صندوق‌های مذکور با خروج پول حقیقی مواجه شدند؛ اما در ادامه، ورق معاملات این صندوق‌ها برگشت و در نهایت با ورود ۷۶۲ میلیارد تومان پول حقیقی همراه شدند. بازار سهام اگرچه در فضایی نسبتاً آرام و متعادل در مسیر صعودی حرکت می‌کند، اما ادامه این روند با دو متغیر کلیدی و چالش‌ساز مواجه است که می‌توانند سناریوی اصلاح را نیز مطرح کند. نخست، رفتار پرنوسان بازارهای طلا و ارز است؛ بازارهایی که در دوره‌های تورمی همواره مقصد جذاب‌تری برای سرمایه‌گذاران محتاط و ریسک‌گریز بوده‌اند. رشدهای مقطعی دلار و طلا، بار دیگر بخشی از سرمایه‌های خرد را از بورس منحرف کرده و جذابیت سودآوری سهم‌ها را تحت‌الشعاع قرار داده است. علاوه بر این موضوع، رشد بی‌سابقه نرخ بهره اوراق اخرا به سطوح بالاتر از ۲۸ درصد می‌تواند ورود پول به بازار سهام را با دست‌انداز مواجه کند. با توجه به اینکه کف بازدهی بدون ریسک در وضعیت تورمی، افزایش یافته و مقایسه آن با نرخ بازده بورس وضعیت را برای بسیاری از سرمایه‌گذاران سخت‌تر کرده است، در چنین شرایطی، رقابت سرمایه‌های خرد میان بورس، طلا، ارز و اوراق بدهی را به‌شدت فشرده خواهد کرد. با وجود این موانع، ارزیابی‌ها نشان می‌دهد بورس همچنان پتانسیل ادامه روند صعودی را دارد. اما اینکه بتواند در کوتاه‌مدت و در سایه سیاست‌گذاری‌های فعلی، بر رقابت شدید بازارهای موازی غلبه کند، سناریویی مبهم است. بازار سهام برای تثبیت پیروزی خود، بیش از هر چیز نیازمند تقویت اعتماد، افزایش ارزش معاملات و ایجاد چشم‌انداز روشن در سودآوری شرکت‌ها است.

آنچه در بازار سه‌شنبه گذشت
در جریان معاملات دیروز بورس تهران، همه شاخص‌های سهامی به پیش‌روی خود ادامه دادند. شاخص کل در معاملات روز چهارم آذر، سقف جدید خود را در سطح ۳ میلیون و ۳۰۳ هزار واحدی به ثبت رساند. البته پس از آن، این شاخص با عقب‌نشینی از سقف مذکور مواجه شد، اما از روز یکشنبه مجدداً شاخص به مسیر صعودی بازگشت و توانست سطوح جدیدی را لمس کند. در جریان دادوستدهای دیروز بورس تهران، ۱۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی وارد بازار شد و ارزش معاملات خرد بازار سهام نیز رقم ۱۰ هزار و ۳۶۰ میلیارد تومان را ثبت کرد. معاملات روز سه‌شنبه، دومین روز متوالی بود که با ورود سرمایه‌های خرد حقیقی به بازار همراه بود. ارزش معاملات خرد نیز برای دومین روز متوالی توانست از مرز روانی ۱۰ هزار میلیارد تومانی عبور کند. شاخص کل نیز با رشد ۰.۷۷ درصد به سطح ۳ میلیون و ۳۴۰ هزار واحد رسید. شاخص هموزن نیز با رشد ۰.۶۵ درصد به سطح ۹۵۰ هزار واحد رسید.

نشانه‌هایی روشن از صعود؟
بازار سهام در معاملات اخیر نشانه‌هایی از تداوم روند صعودی را به نمایش گذاشته است. برخی از کارشناسان می‌گویند شاخص کل با عبور مجدد از مرز ۳ میلیون و ۳۰۰ هزار واحد، موقعیت خود را در این کانال تثبیت کرده است. در همین رابطه، حجت سرهنگی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» اظهار کرد: بورس تهران در نقطه‌ای حساس از منظر تأمین مالی قرار گرفته است. نرخ سود ابزارهای بدون ریسک، به‌ویژه اوراق اخرا، به محدوده کم‌سابقه ۲۸ درصد رسیده است. سطحی که بسیاری از صندوق‌های با درآمد ثابت نیز توان پوشش آن را ندارند. این وضعیت از یکسو زنگ خطر را برای کسری بودجه دولت و نیاز آن به فروش اوراق به صدا درآورده و از سوی دیگر چشم‌انداز هزینه تأمین مالی بنگاه‌ها را سنگین‌تر کرده است.

افزایش نرخ بهره، به‌طور طبیعی فشارهایی بر ارزش‌گذاری سهام وارد می‌کند و می‌تواند بخشی از مسیر صعودی بازار را با چالش مواجه کند. به گفته این کارشناس، با وجود این متغیرها، مجموعه‌ای از عوامل بنیادی طی دو تا سه ماه گذشته مسیر بورس را تقویت کرده است. کاهش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها، انتقال ارز صنایع به تالار دوم، اجرای معافیت‌های مالیاتی در برخی گروه‌ها، افت قیمت جهانی گاز و همچنین آزادسازی‌های نسبی در قیمت‌گذاری، زمینه رشد فروش و سودآوری شرکت‌ها را فراهم کرده است. در کنار آن، افزایش نرخ محصولات در صنایع خودرویی، زراعتی و برخی گروه‌های کالایی، به تقویت جریان نقدی شرکت‌ها کمک کرده است.

او در ادامه افزود: شاخص کل طی این دوره توانسته از محدوده ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار واحد به حوالی ۳ میلیون و ۳۰۰ هزار واحد برسد. رشدی نزدیک به ۱۰۰ هزار واحد که عمدتاً متأثر از افزایش نرخ ارز بوده است. اکنون فاصله قابل‌توجه میان نرخ دلار نیما و بازار آزاد که به حدود ۶۰ درصد رسیده است، این انتظار را تقویت کرده که سیاستگذار ناچار به تعدیل نرخ نیما شود؛ اگر این سیاست عملی شود، می‌تواند جهش فروش و سودآوری صادرکنندگان را به همراه داشته باشد.

افت قیمت در اولین روز کاری هفته می‌تواند نشان‌دهنده تعدیل انتظارات کوتاه‌مدت معامله‌گران باشد؛ به‌ویژه پس از جهش‌های متوالی در هفته گذشته. برخی فعالان این افت را ناشی از کاهش تقاضای نقدی و مداخله عرضه‌کنندگان در بازار عنوان می‌کنند، درحالی‌که گروهی دیگر آن را اصلاح طبیعی پس از رشدهای سریع اخیر می‌انند. از سوی دیگر، به نظر می‌رسد که بخشی از تقاضای ارز مسافرتی و ارز زیارتی نیز کمتر از گذشته شده است. در کنار این موضوع، برخی فعالان بازار معتقدند که انتشار خبر دعوت رسمی گروه ویژه اقدام مالی (FATF) از رئیس مرکز اطلاعات مالی کشور برای مذاکره حضوری، پس از شش سال، نیز ممکن است بر افت قیمت ارز موثر بوده باشد. ایران در ماه‌های اخیر تلاش‌هایی برای خروج از فهرست سیاه FATF آغاز کرده و در گام نخست، کنوانسیون پارامو چندی قبل در مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب شد. همچنین نسبت به این سند نزد امین اسناد سازمان ملل متحد در دستور کار وزارت امور خارجه قرار گرفته و فرآیند تصویب کنوانسیون CFT نیز در حال پیگیری است.

با این وجود برخی کارشناسان تأکید می‌کنند که هنوز برای خروج ایران از لیست سیاه گام‌های زیادی باید برداشت. در کنار این موضوع، گمانه‌زنی‌ها درباره احتمال آغاز مجدد مذاکرات ایران و آمریکا نیز فضای روانی بازار را تحت‌تأثیر قرار داده است.

آغاز رشد بنیادین بورس؟

رشد هماهنگ شاخص‌ها در مقیاس هفتگی

بررسی روند شش هفته اخیر بازار سهام نشان می‌دهد که هفته اول آبان را می‌توان نقطه عطفی در مسیر بازدهی شاخص‌ها دانست. پس از چند هفته نوسان و رکود نسبی در همراه که بیشتر ناشی از احتیاط معامله‌گران و نبود محرک‌های بنیادی تازه بود، در نخستین هفته آبان ورق برگشت و شاخص‌ها با هم‌سویی کم‌سابقه‌ای مسیر صعود را در پیش گرفتند. در این مقطع، شاخص کل بورس با رشد ۴.۲ درصدی به یکی از بالاترین نرخ‌های بازدهی خود از ابتدای پاییز دست یافته؛ رقمی که تنها با جهش چشم‌گیر دوم مهرماه قابل مقایسه است. این رشد در حالی رقم خورد که بخش عمده‌ای از معاملات به صنایع شاخص‌ساز از جمله پتروشیمی‌ها، فلزی‌ها و شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی اختصاص داشت و خبرهای مربوط به اصلاح فرمول خوراک پتروشیمی‌ها نقش اصلی را در این رشد ایفا کرد.

شاخص هموزن نیز که معیار دقیق‌تری از رفتار کلی بازار و سهام کوچک‌تر به حساب می‌آید، با افزایش ۲.۷۸ درصدی عملکردی مثبت را به ثبت رساند. این رشد نشان می‌دهد که جریان نقدینگی تنها به سمت نمادهای بزرگ متمایل نبوده و شرکت‌های متوسط و کوچک نیز بار دیگر در کانون توجه سرمایه‌گذاران قرار گرفتند. رشد هه‌زمان شاخص کل و هموزن یکی از نشانه‌های بازگشت تعادل در ساختار بازار و افزایش اطمینان به تداوم روند صعودی است.

در فرابورس نیز شرایط مشابهی حاکم بود و شاخص کل این بازار با رشد ۳.۰۶ درصدی توانست حرکت خود را در مسیر صعود تثبیت کند. این در حالی است که بازار فرابورس معمولاً با تأخیر نسبت به بورس واکنش نشان می‌دهد، اما در هفته گذشته شاهد هم‌جهتی کامل آن با سایر شاخص‌ها بودیم.

از سسوی دیگر، ثبت بازدهی صندوق‌های درآمد ثابت در محدوده ۰.۶ درصد نشانه‌ای از آغاز جابه‌جایی تدریجی سرمایه‌ها میان بازارهاست. سرمایه‌گذاری‌ها که در ماه‌های گذشته ترجیح می‌دادند

پایان انبساط پولی؟

را تهدید اصلی می‌دانند. توقف انتشار داده‌های رسمی در دوره تعطیلی دولت نیز نااطمینانی را تشدید کرده است. پاول ضمن اشاره به کندی اس‌تخدام و اعلام تعدیل نیرو در شرکت‌هایی مانند آمازون و جنرال‌موتورز، تأکید کرد که فدرال‌رزرو وظیفه دارد از بازار کار حمایت کند، حتی اگر بخشی از ضعف فعلی ناشی از سیاست‌های مهاجرتی دولت باشد. با این حال، بازار سهام آمریکا اما واکنش تندی نشان نداد و شاخص‌ها تقریباً ثابت ماندند. تحلیلگران این پایداری را نشانه‌ای از اتکالی بیشتر بازار به رشد شرکت‌های فناوری و سرمایه‌گذاری عظیم در هوش مصنوعی می‌دانند تا سیاست پولی. با این حال، نتایج اخیر برخی شرکت‌های بزرگ فناوری مانند متا و مایکروسافت باعث نگرانی درباره بازگشت سرمایه این هزینه‌های سنگین شد؛ اگرچه گوگل عملکرد قدرتمندی ارائه داد. سرمایه‌گذاران اکنون سخت‌گیرانتر به مخارج ۱۱۱ نگاه می‌کنند و انتظار دارند سودآوری ملموس‌تری دیده شود. در کنار این تحولات، فدرال‌رزرو اعلام کرده روند کوچک‌سازی ترانزانه و کاهش حجم اوراق خزانه‌داری را از اال دسامبر متوقف می‌کند. دلیل اصلی این تصمیم کاهش شدید ذخایر بانکی و افزایش نرخ‌های کوتاه‌مدت در بازار پول بود؛ وضعیتی که نشان داد ادامه سیاست «کاهش اندازه ترانزانه» می‌تواند به فشار نقدینگی تبدیل شود. با وجود توقف کاهش اوراق خزانه‌داری، فدرال‌رزرو همچنان اوراق رهنی (MBS) را به تدریج خارج کرده و منابع آن را به اوراق خزانه کوتاه‌مدت تبدیل خواهد کرد. نکته مهم این است که فدرال‌رزرو نرخ‌ها و ابزارهای عملیاتی مانند نرخ بهره ذخایر بانکی و نرخ ریپو را تغییر نداد تا سیگنال دهد که ابزار اصلی سیاست پولی همچنان نرخ بهره بوده ووجه فدرال است. تحلیلگران بر این باورند که فدرال‌رزرو عمدتاً تلاشی کرده ثبات نرخ بهره را در برابر نوسانات حفظ کند.

میشل بومن، معاون نظارت بانک‌ها، برنامه‌ای برای کوچک‌سازی بخش نظارت و مقررات فدرال‌رزرو اعلام کرده که هدف آن کاهش حدود ۳۰ درصدی نیروی انسانی تا سال ۲۰۲۶ است. تمرکز بر کاهش مقررات، جلوگیری از تداخل با نهادهای نظار دیگر و ریسک‌های اصلی بانک‌ها است. این جهت‌گیری مطابق رویکرد دولت ترامپ برای کاهش بار نظارتی و مقرراتی است، اگرچه برخی مقامات نسبت به تضعیف نظارت هشدار داده‌اند و معتقدند اصلاحات پس از بحران

بورس و سقف‌های جدید

❖ **فرحناز نعمتی – بورس تهران همچنان در حال رکور دشکنی است.** شاخص کل در ادامه مسیر صعودی خود، بار دیگر مرزهای جدیدی را پشت سر گذاشت و توانست به پیش‌روی خود در کانال ۳.۳ میلیونی ادامه دهد.

شاخص کل بورس با رشد ۰.۷۷ درصدی به سطح تاریخی ۳ میلیون و ۳۴۰ هزار واحد رسید. شاخص هموزن نیز با جهش ۰.۶۵ درصدی از محدوده ۹۵۰ هزار واحد فراتر رفت. امری که بیانگر تلاش تدریجی سهام کوچک برای همگام شدن با بزرگان بازار محسوب می‌شود. کارشناسان معتقدند هرچند بورس این روزها در حال فتح سقف‌های جدید است، اما رفتار دوگانه و محتاطانه سرمایه‌گذاران باعث شده تا با قطعیت نتوانیم از دوام این روند سخن بگوییم. به باور تحلیلگران، تناقض میان رکوردشکنی شاخص‌ها و احتیاط معامله‌گران، نشان‌دهنده آن است که تردید همچنان در این بازار برسه می‌زند. وضعیت ارزش معاملات و قرار گرفتن ایت سسجه آماری در سطح ۱۰ همت نیز به وضوح بر این نکته تأکید می‌کند. به‌خصوص آنکه بازارهای موازی از طلا و سکه تا دلار آزاد، مرزهای جدیدی را درنوردیدند. بورس تهران باوجود سبزی‌پوشی شاخص‌ها همچنان با ارزش معاملات پایین دست و پنجه نرم می‌کند.

در دو روز گذشته نیز با وجود رشد شاخص‌های سهامی پول قدرتمندی وارد معاملات سهامی نشده است. این رفتار دوگانه میان عملکرد شاخص‌ها و رفتار

بورس تهران در هفته اول آبان ماه صحنه بازگشت هماهنگ شاخص‌ها و تسخیر محسوس در رفتار سرمایه‌گذاران بود. پس از یک دوره رکود و نوسان محدود در مهرماه، بازار سهام با رشد ۴.۲ درصدی شاخص کل و افزایش ۲.۷۸ درصدی شاخص هموزن، یکی از پربرون‌ترین هفته‌های خود از ابتدای پاییز را تجربه کرد. بازدهی ۳.۰۶ درصدی فرابورس و رشد متوالی ارزش معاملات خرد که برای هفت روز پیاپی بالای ۱۰ همت باقی ماند، نشانه‌ای از احیای اعتماد و بازگشت نقدینگی به بازار بود. در صدر محرک‌های این رشد، تصمیم وزارت نفت برای اصلاح فرمول خوراک پتروشیمی‌ها و لغو عوارض انتقال گاز قرار داشت؛ خبری که به‌سرعت گروه شیمیایی و صنایع چندرشته‌ای را به لیدرهای بازار بدل کرد. هم‌زمان، مزه‌معمای عرضه ارز حاصل از صادرات فلزات در تالار دوم بورس کالا نیز سیگنال مثبتی به سهام کالایی ارسال کرد و مسیر بازگشت پول حقیقی را هموار ساخت. رفتار شاخص هموزن در این هفته اهمیت ویژه‌ای داشت؛ رشد ۲.۷۸ درصدی آن نشان می‌دهد که تقاضا تنها به سمت نمادهای بزرگ متمایل نبوده و سهم‌های کوچک‌تر نیز بار دیگر در کانون توجه قرار گرفته‌اند.

آغاز رشد بنیادین بورس؟

ثبت بازدهی صندوق‌های درآمد ثابت در محدوده ۰.۶ درصد نیز مود این است که بخشی از سرمایه‌های محتاط در حال خروج از بازار بدهی و ورود به سهام هستند. نشانه‌ای که خبر از افزایش ریسک‌پذیری و بهبود انتظارات سودآوری شرکت‌ها در فصل پاییز می‌دهد. با این همه، بازار همچنان در نقطه حساسی ایستاده است؛ تداوم ورود نقدینگی حقیقی، پایداری رشد در صنایع بنیادی و انتشار گزارش‌های عملکرد ماهانه، سه عاملی‌اند که می‌توانند مسیر هفته‌های آینده را تعیین کنند. هفته اول آبان هرچند آغاز امیدوارکننده‌ای داشت، اما تداوم این روند نیازمند پشتوانه واقعی از سود و اعتماد است.

در جلسه مقامات پولی بانک مرکزی آمریکا در شامگاه چهارشنبه، نرخ بهره کاهش یافت. با این حال، رئیس این نهاد تأکید کرد که سرمایه‌گذاران انتظار یک کاهش دیگر در نرخ‌ها را نداشته باشند. هم‌زمان با این اظهارات محتاطانه، شاخص دلار با افزایش روبه‌رو شد و قیمت طلا نیز یک کاهش جزئی داشت. با این حال فلز زرد در معاملات روز پنج‌شنبه و جمعه روندی صعودی را تجربه کرد. زیرا عوامل بنیادی همچنان قوی هستند.

پایان انبساط پولی؟

در نهایت، موضع «کاهش همراه با هشدار» پاول پیام مبهمی دارد: سیاست پولی در مسیر سادسازی قرار ندارد و فدرال‌رزرو می‌خواهد استقلال خود را در برابر فشار سیاسی حفظ کند. هم‌زمان، سیاست‌های مرتبط با AI و تحولات بازار کار عنصر جدیدی در تحلیل‌های کلان ایجاد کرده است؛ تکنولوژی در کنار کاهش نرخ بهره می‌تواند هم به رشد بهرموری کمک کند و هم از طریق جایگزینی نیروی کار، فشار بیشتری بر بازار کار وارد کند. آنچه فراروی بازارهاست، دوراهی از عدم قطعیت بالا، حساسیت شدید به داده‌ها و احتمال افزایش اختلافات سیاست‌گذاران است؛ به‌ویژه با نزدیک شدن به چشش جدید فدرال‌رزرو در سال آینده و تنش فزاینده میان کاخ سفید و این نهاد. فدرال‌رزرو در نشست اخیر خود دومین کاهش متوالی نرخ بهره را به میزان ۰.۲۵ واحد درصد اعمال کرد و آن را به محدوده ۳.۷۵ تا ۴ درصد رساند. با وجود خوش‌بینی بازار نسبت کاهش بعدی، جرم پاول، رئیس این نهاد در کنفرانس خبری هشدار داد که این ممکن است فعلاً آخرین کاهش نرخ بهره باشد. این موضع‌گیری در شرایطی مطرح شد که دونالد ترامپ فشار سیاسی قابل‌توجهی برای کاهش‌های بیشتر وارد کرده و اقتصاد آمریکا با ضعف بازار کار، افزایش تورم ناشی از جنگ تجاری و اختلال در انتشار داده‌های رسمی به دلیل تعطیلی دولت مواجه است. در بازارها، پیش از سخنان پاول احتمال کاهش دوباره نرخ در دسامبر بیش از ۹۰ درصد بود، اما پس از هشدار او، بازدهی اوراق خزانه‌داری جهش کرد و احتمال کاهش بعدی افت محسوس پیدا کرد. همچنین، اختلاف‌نظر در داخل فدرال‌رزرو افزایش یافته است. رای‌گیری اخیر ۱۰ به ۲ پایان یافت؛ یک عضو خواهان کاهش بیشتر و عضو دیگر مخالف هر گونه کاهش بود. این شکاف در شرایطی رخ داده که برخی مقامات بیشتر نگران تضعیف بازار کار هستند و برخی دیگر تورم پایدار

روزنامه در اقتصاد

یکشنبه ۱۲ بهمن ماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۵۴

www.marzeghtesad.ir

▼ بازار «برق خورشیدی» در لرستان

خرم‌آباد:معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری لرستان گفت: اکنون ۷۱۷ نیروگاه خورشیدی در لرستان فعال است که با راه‌اندازی ۱۰ ساختگاه جدید ظرفیت تولیدی این انرژی تجدیدپذیر به بیش از ۱۰ برابر می‌رسد.

مهدی مجیدی اظهار کرد: تاکنون ۷۱۷ نیروگاه خورشیدی خانگی در شهرستان‌های مختلف استان احداث شده که حدود ۸۰ درصد آنها به محوریت نهادهای حمایتی مانند کمیته امداد امام خمینی(ره) و بسیج سازندگی انجام شده است. وی افزود: بیشترین تعداد مربوط به شهرستان سلسله با ۲۰۲ فقره نیروگاه و ظرفیت تولید برق ۴هزار و ۲۴۲ کیلووات است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان اظهار کرد: خانوارهای بهرمند از این طرح ماهانه به‌طور میانگین ۵تا ۷میلیون تومان درآمد پایدار از محل فروش برق به شرکت توزیع برق دریافت می‌کنند و خرید تضمینی برق از این نیروگاه‌ها تا ۲۵ سال ادامه خواهد داشت.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان افزود: تا ۱۷۰ تا ۱۸۰میلیون تومان است، اضافه کرد: نهادهای حمایتی به دهک‌های یک تا چهار تسهیلات بانکی ارائه می‌کنند و افراد غیر از این دهک‌ها نیز می‌توانند با سرمایه‌گذاری شخصی وارد این طرح شوند.

وی ادامه داد: علاوه بر نیروگاه‌های خانگی ۱۰ ساختگاه بزرگ خورشیدی با ظرفیت مجموع ۳۰ مگاوات نیز در دستور کار قرار دارد که پس از تصویب در کمیسیون ماده ۲۱، اجرای آنها آغاز می‌شود و با بهره‌برداری از این طرح‌ها، ظرفیت انرژی خورشیدی استان به بیش از ۱۰ برابرمیزان فعلی افزایش خواهد یافت.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان با اشاره به محدودیت‌های موجود در برخی اراضی استان به دلیل منابع طبیعی و پوشش جنگلی افزود: تلاش می‌شود مکان‌یابی این نیروگاه‌ها به‌گونه‌ای انجام گیرد که کمترین آسیب به اراضی کشاورزی و منابع طبیعی وارد شود.

مجیدی همچنین درباره وضعیت طرح نهضت ملی مسکن در لرستان گفت: از زمان آغاز اجرای این طرح در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ تاکنون تنها ۵۰ درصد متقاضیان به تسهیلات بانکی متصل شده‌اند و اگر این تسهیلات در زمان مقرر پرداخت می‌شد، بسیاری از متقاضیان تاکنون صاحب خانه شده بودند.

وی تأکید کرد: گسترش بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدپذیر به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین راهکارهای مقابله با مخاطرات زیست‌محیطی و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی مطرح است و در این میان انرژی خورشیدی به دلیل فراوانی، پاک و توجیه پذیری اقتصادی، جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌های توسعه‌ای کشورها یافته‌است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان گفت: استان لرستان نیز طی سال‌های اخیر با اجرای طرح‌های متعدد در حوزه نیروگاه‌های خورشیدی خانگی و صنعتی، مسیر پایداری را برای تأمین برق و ایجاد درآمد پایدار برای خانوارها دنبال می‌کند و رشد چشم‌گیر ظرفیت تولید برق خورشیدی در لرستان نشان‌دهنده حرکت سریع این استان در جهت توسعه انرژی پاک و بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های طبیعی خود است.

■.....■

▼ وزن صادراتی منطقه ویژه خلیج فارس

بر اساس آمار منتشر شده، شرکت‌های مستقر در این منطقه توانسته‌اند به‌رمع تحریم‌ها، محدودیت‌های جهانی و نوسانات بازار، روندی صعودی در تولید و صادرات محصولات خود حفظ کنند و نقش موثری در توسعه صادرات غیرنفتی کشور ایفا کنند که در این زمینه عملکرد شرکت‌های فولادی مستقر در منطقه همچون فولاد هرمزگان، مادکوش، صبا فولاد خلیج فارس و فولاد کاوه جنوب کیش برجسته بوده است.

محمدرضا پیرحسینلو، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس گفت: در این منطقه با پشتیبانی همه‌جانبه ایمیدرو، همراهی شرکت‌های مستقر و مسئولان محلی، پروژه‌های متعددی در حوزه زیرساخت، انرژی و لجستیک به مرحله اجرا رسید که تأثیر مهمی در افزایش ظرفیت تولید و رشد کسبهاتبة صادرات این منطقه داشت.

وی، نقش محوری این منطقه در توسعه صادرات غیرنفتی کشور را برجسته دانست و افزود: این موفقیت، حاصل عزم جدی و برنامه‌ریزی دقیق در شرایطی است که جهان با چالش‌های متعدد اقتصادی و محدودیت‌های تجاری مواجه بوده است. محمدرضا آمارهای رسمی منتشر شده، ارزش صادرات منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس در سال گذشته به رقم چشم‌گیر یکمیلیارد و ۹۴۴میلیون و ۹۸۳ هزار دلار رسید. این حجم از صادرات، عمدتا شامل محصولات استراتژیک فولادی، آلومینیومی، روی، پتروشیمی و سایر مواد معدنی بوده که به بازارهای متنوع بین‌المللی ارسال شده‌اند.

از سوی دیگر، حجم تولید شرکت‌های مستقر در این منطقه نیز عدد قوی‌توجه امیلیون و ۲۷۴هزار و ۷۵۳ هزار و ۵۷۸ تن به صورت مستقیم صادر شده است.در بخش صنایع غیراھنی، شرکت‌های هرمزال و آلومینیوم المهدی با تولید بیش از ۱۵۲۰۰۰ تن شمش آلومینیوم، عملکردی باثبات و تأثیرگذار داشتند. این مجموعه‌ها به‌رمع نوسانات نرخ انرژی، رشد مثبت صادرات را تجربه کردند و با ثبت ارزش صادراتی ۲۷۸میلیون و ۲۳۴ هزار دلار، نقش کلیدی در حفظ تراز تجاری منطقه ایفا کردند.

کمبودارز برای واردات موبایل

❧ بیتا حسن پور – رئیس انجمن واردکنندگان موبایل می‌گوید این بازار به‌دلیل عدم تخصیص ارز در آستانه ورشکستگی است. گفته می‌شود که برخی شرکت‌ها تا ۳۰۰روز در صف دریافت ارز معطل مانده‌اند. به گفته کارشناسان، در حال حاضر بازار موبایل به سمت یک «بیست» سوق داده شده‌است.

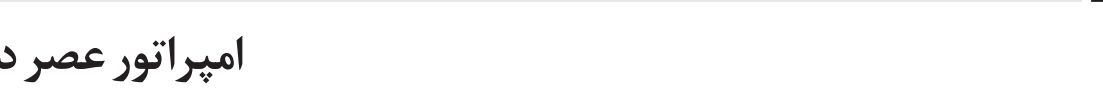
بازار موبایل ایران در ماه‌های اخیر با ترکیبی از ناپایداری ارزی، سخت‌گیری های وارداتی و اختلال در روند تخصیص ارز مواجه شده است؛ مجموعه عواملی که جریان واردات رسمی را کند کرده و سهم مسیرهای جایگزین را در تأمین نیاز بازار افزایش داده است. این مشکلات به قدری تأثیرگذار بوده است که فعالان این حوزه معتقدند عملاً بازار موبایل در آستانه ورشکستگی قرار دارد.

بحران در زنجیره تأمین

گزارش‌ها حاکی از آن است که بازار موبایل ایران این روزها در آستانه ورشکستگی قرار دارد. براساس این گزارش‌ها مشکلات تخصیص ارز و مجوزهای بهینه‌سازی واردات مسیر واردات را قفل کرده و عملاً زنجیره تأمین تلفن همراه را دچار بحران کرده است. در این بین واردکنندگان تلفن همراه که به گفته مهدی اسدی، رئیس انجمن واردکنندگان موبایل، بیش از ۴۰۰ روز در صف تخصیص ارز مانده‌اند نه تنها امکان تکمیل واردات را ندارند، بلکه حتی آن دسته از شرکت‌هایی که مدعی استفاده از ارز حاصل از صادرات هستند

جمینای رایگان برای هندی‌ها

این اتفاق نه‌تنها یک نقطه عطف در تاریخ فناوری است، بلکه نشانه‌ای روشن از تغییر توازن قدرت در اقتصاد جهانی از نفت و فولاد به داده و هوش مصنوعی به‌شمار می‌رود.

از کارت گرافیک تا هوش مصنوعی

انویديا در دهه ۱۹۹۰ میلادی با تمرکز بر گرافیک بازی‌ها تأسیس شد، اما در دهه گذشته مسیر خود را به سمت چیپ‌های پردازشی برای هوش مصنوعی تغییر داد. این تحول استراتژیک، در بحبوحه انفجار تقاضا برای محاسبات عظیم مورد نیاز مدل‌های زبانی و یادگیری عمیق، شرکت را به قلب زیرساخت دنیای دیجیتال رساند.

چیپ‌های سری ۱۱۰۰ و ۱۱۰۰ انویديا امروز در مراکز داده شرکت‌هایی مانند اوپن‌ای‌آی، آمازون، متا و گوگل دیپماینده به کار گرفته می‌شوند. آنها موتور محاسباتی مدل‌هایی هستند که جهان را تغییر داده‌اند؛ از چت‌جی‌پی‌تی گرفته تا جمینای و کلود. به گزارش روترتز، رشد ارزش بازار انویديا تنها در سال ۲۰۲۵ بیش از ۷۰ درصد بوده و این شرکت اکنون به‌تنهایی از مجموع شرکت‌های «انرژی برتر آمریکا» ارزشمندتر است.

در حالی مایکروسافت و اپل هنوز در محدوده ۴.۵ تریلیون دلار در نوسان‌اند که انویديا گوی سبقت را ربوده و عنوان «بزرگ‌ترین شرکت تاریخ» را از آن خود کرده است. پس از عبور از مرز ۵ تریلیون دلار، سهام انویديا با نوسان اندکی در محدوده ۲۰۰ دلار معامله شد. اکثر موسسات مالی بزرگ از جمله مورگان استنلی، بارکلیز و سی‌تی پرچسپ «Strong Buy» (خرید قوی) را بر سهام انویديا حفظ کرده‌اند. طبق داده‌های گردآوری‌شده از مارکتیت و اینوستینگ، میانگین هدف قیمت ۱۲ ماهه برای سهام انویديا حدود ۲۲۰ تا ۲۳۰ دلار است که نسبت به قیمت فعلی حدود ۱۰ تا ۳۰ درصد پتانسیل رشد نشان می‌دهد. برخی تحلیلگران جسورتر مانند اور‌کر آ‌آ‌سی‌ای هدف ۲۷۵ دلار را نیز مطرح کرده‌اند. از نظر سودآوری، انتظار می‌رود سود هر سهم (EPS) در سال مالی ۲۰۲۶ حدود ۴.۴۵دلار باشد. بارکلیز در گزارشی نوشت: «انویديا نه فقط در حوزه تراشه، بلکه در اقتصاد جهانی به موقعیتی شبیه به «استاندارد طلایی» رسیده است. هر پروژه جدی در حوزه هوش مصنوعی، به نوعی به انویديا وابسته است.» البته، در حالی بازار در شور و شعف صعود به قله ۵ تریلیون دلاری است که برخی ناظران نسبت به شکل‌گیری «حباب هوش مصنوعی» هشدار داده‌اند. روزنامه فاینانشال تایمز در مقاله‌ای نوشت: «ارزش‌گذاری کنونی انویديا بیش از آن که بازتاب درآمد فعلی باشد، بیانگر انتظارات افسانه‌ای از آینده است.»

در واقع، درآمد فعلی شرکت (حدود ۵۰میلیارد دلار در سال) تنها بخش کوچکی از ارزش بازارش را توجیه می‌کند. اگرچه سرعت سود و فروش می‌تواند بخشی از شکاف را پر کند، اما هرگونه کاهش در نرخ رشد هوش مصنوعی می‌تواند ضربه‌ای جدی به سهام وارد

آغاز رشد بنیادی بورس؟

ثبت بازدهی صندوق‌های درآمد ثابت در محدوده ۰.۶درصد نیز موید این است که بخشی از سرمایه‌های محتاط در حال خروج از بازار بدهی و ورود به سهام هستند. نشانه‌ای که خبر از افزایش ریسک‌پذیری و بهبود انتظارات سودآوری شرکت‌ها در فصل پاییز می‌دهد. با این

ویرایش‌ها انجام نمی‌شود و به طور کلی بازار را به سمت یک وضعیت تقریباً ایست سوق داده‌اند. این وضعیت نیز روز به روز بدتر می‌شود و هیچ آمیدی برای فردا و برای بازرگان باقی نمانده است.»

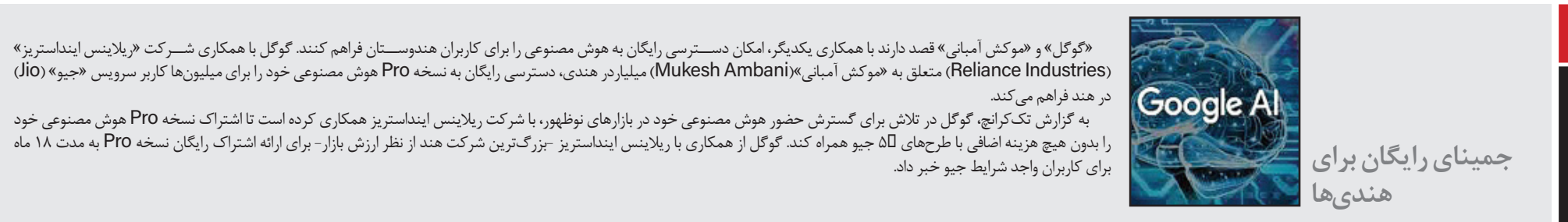
باری روی دوش مصرف‌کنندگان

در این بین کارشناسان بر این باورند که ادامه ناپایداری در تخصیص ارز به‌طور مستقیم به رشد قیمت گوشی منجر می‌شود و بازار را در ماه‌های آینده با جهش‌های جدید روبه‌رو می‌کند. روزبه در این باره نیز توضیح می‌دهد: «این شرایط می‌تواند قیمت گوشی را در آینده بالا ببرد. در حال حاضر ۱۸۰۰ شرکت در بخش موبایل وجود دارند که طبق اعلام سازمان ۷۰۰ شرکت فعال هستند. اگر از میان ۷۰۰ شرکت فعال حداقل ۵۰۰ شرکت بتوانند ارز دریافت کنند، ویرایش‌های لازم را انجام دهند و واردات را پیش ببرند کالا در بازار با قیمت واقعی و نزدیک به قیمت توزیع عرضه خواهد شد. اما وقتی این روند مختل می‌شود واردات عملاً در اختیار تعداد محدودی شرکت خاص قرار می‌گیرد؛ شرکت‌هایی که نحوه تأمین ارز و شیوه ورود کالا توسط آنها همچنان برای بسیاری مهم است. در چنین شرایطی طبیعی است که قیمت‌گذاری به صورت انتخابی و دستوری انجام شود و قیمت نهایی که باید به مصرف‌کننده برسد در عمل محقق نشود.»

او در خصوص چشم‌انداز خود از قیمت موبایل در این چند ماه مانده به انتهای سال نیز می‌گوید: «اکنون وضعیتی نیست که بتوان بر اساس پیش‌بینی صحبت کرد. شب می‌خواهیم، صبح بیدار می‌شویم و می‌بینیم دلار ۵ تا ۱۰ درصد افزایش داشته است. این روند قابل پیش‌بینی نیست. اگر روال به همین شکل ادامه پیدا کند قطعاً روی قیمت موبایل تأثیر می‌گذارد و بسیار بیشتر از آن چه تصور می‌کنیم فشار را به مصرف‌کننده منتقل می‌کند. مصرف‌کننده دیگر واقعاً توان خرید ندارد. بازار به نابودی کشیده شده است، زیرا قیمت‌ها آن‌قدر بالا رفته که گوشی‌هایی که مصرف‌کننده قبلاً با ۲ تا ۳میلیون تومان می‌توانست بخرد اکنون ۱۴ تا ۱۵میلیون تومان شده‌اند. این وضعیت قدرت خرید مصرف‌کننده را واقعاً به صفر رسانده است و اگر روند به همین شکل ادامه یابد اوضاع بدتر خواهد شد، نه بهتر.» او همچنین اضافه کرد که این وضعیت می‌تواند باعث آن شود تا مصرف‌کنندگان به سمت خرید گوشی‌های دست دوم روی بیاورند.

رونق واردات مسافری

در آبان‌ماه گزارشی از سوی همکر منتشر شد مبنی بر اینکه در هفت‌ماه نخست سال جاری واردات تجاری گوشی کاهش یافته، اما واردات از مسیر مسافری جهشی کم‌نظیر را ثبت کرده است. طبق گزارش همکر ایران تا پایان مهر ماه سال جاری ۳میلیون و ۳۵۵ هزار و ۳۷۵ دستگاه گوشی تلفن همراه به ارزش یک میلیارد و ۵۸میلیون دلار از مسیر تجاری وارد کشور شده است. در همین مدت ۳۹۶ هزار و ۷۱۳ دستگاه نیز به شکل مسافری وارد شده‌اند. این تغییرات نشان می‌دهد سهم واردات مسافری در حال تبدیل شدن به یکی از مسیرهای اصلی ورود گوشی به کشور است؛ مسیری که در سال‌های گذشته عمدتاً کاربردی محدود و غیرتجاری داشت. روزبه در این باره نیز به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: «واردات مسافری بیشتر در کالاهای بالای ۳۰۰ دلار است. یعنی در موارد زیر ۳۰۰ دلار فعالیت چندانی ندارد و بیشتر برای کالاهای بالای ۶۰۰ دلار انجام می‌شود. وقتی بازرگان در ثبت‌سفارش و تخصیص ارز مشکل دارد طبیعی است که عده‌ای با روش‌های خاص از جمله پاسپورت اجاره‌ای یا خریداری شده و با روابطی که دارند گوشی مسافری وارد کنند. آنها با پرداخت هزینه همکر و برخورداری از اعتبارات خود این کار را انجام می‌دهند و گوشی مسافری فعلاً سهمی در بازار پیدا کرده است.» او معتقد است که تأثیر این واردات در بازار قطعاً منفی است و اثر مثبتی ندارد. عضو هیات‌مدیره انجمن واردکنندگان تلفن همراه توضیح می‌دهد: «تأثیر منفی آن این است که بازرگانی که امتیاز، حق حساب همگرمی و تسهیلات رسمی دارد باید خالی از سود بماند، درحالی‌که واردکنندگان مسافری که قبلاً با روش‌های دیگر کالا وارد می‌کردند، اکنون کنار فعالان رسمی قرار گرفته‌اند و کالا وارد می‌کنند. این موضوع قطعاً برای شرکت‌های رسمی مشکل‌ساز است و باعث کاهش فروش سازمان‌ها و شرکت‌های رسمی می‌شود و قدرت آنها را در بازار کم می‌کند.» در مجموع آنچه از روند واردات، تخصیص ارز و تحولات بازار موبایل مشاهده می‌شود نشان می‌دهد این بخش با مجموعه‌ای از چالش‌ها روبه‌رو است؛ چالش‌هایی که هم بر فرآیندهای رسمی واردات تأثیر گذاشته و هم سهم مسیرهای جایگزین را افزایش داده است. ادامه این وضعیت می‌تواند ساختار بازار را در ماه‌های آینده تحت‌تأثیر قرار دهد و الگوهای عرضه و قیمت‌گذاری را دستخوش تغییر کند.

اومینورس، کارآمدتر و آسان‌تر برای توسعه‌دهندگان هستند. این انحصار نرم‌افزاری باعث شده حتی رقیبایی مانند ای‌ام‌دی و اینتل فاصله‌ای چند ساله با آن داشته باشند. مدیرعامل کاربزماتیک انویديا، در سخنرانی اخیرش گفت: «ما احتمالاً نخستین شرکت در تاریخ فناوری هستیم که هم سخت‌افزار، هم نرم‌افزار و هم اکوسیستم هوش مصنوعی را یکجا در اختیار داریم.» این اعتمادبنفس، بازار را مجذوب خود کرده است.

همچنین، از دولت آمریکا با اتحادیه اروپا و کشورهای خاورمیانه، میلیارد‌ها دلار برای ایجاد «ابرمرکزهای داده» اختصاص یافته که تقریباً همه به چیپ‌های انویديا وابسته‌اند. طبق برآورد موسسه برنشتاین، بیش از ۷۰ درصد پردازش‌های هوش مصنوعی جهان در سال ۲۰۲۵ روی سخت‌افزارهای انویديا انجام می‌شود.

در مجموع، ارزیابی‌ها از تحولات اخیر انویديا نشان می‌دهد که این شرکت دیگر صرفاً یک تولیدکننده تراشه نیست. انویديا در حال ساخت زیرساخت‌های نرم‌افزاری برای جهان مجازی (متاورس) از طریق پلتفرم اومینورس و توسعه سیستم‌های شبیه‌سازی فیزیکی، رباتیک و خودروهای خودران است. به گفته جنسن هوانگ نیز، مرحله بعدی رشد شرکت «محاسبات همه‌جا حاضر» (ubiquitous computing) است.

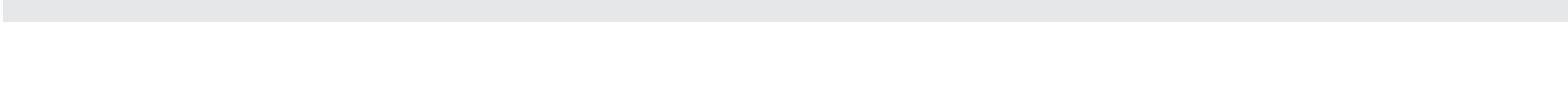
دنیایی که در آن هر دستگاه، از کارخانه تا گوشی، به قدرت پردازش هوش مصنوعی دسترسی دارد. برخی پیش‌بینی‌ها حتی تا سال ۲۰۳۰ ارزش بازار بالقوه انویديا را بین ۷ تا ۸ تریلیون دلار تخمین می‌زنند، مشروط بر اینکه بازار هوش مصنوعی همچنان با نرخ رشد دو رقمی پیش برود.

صعود انویديا به ۵ تریلیون دلار، نماد عصری تازه است؛ عصری که در آن «داده» و «توان محاسباتی» جایگزین نفت و فولاد شده‌اند. این موفقیت حاصل سه عامل است: نوآوری فناورانه، رهبری استراتژیک و موج عظیم سرمایه‌گذاری جهانی در هوش مصنوعی. اما همان‌طور که تاریخ بازارهای مالی نشان داده، هیچ صعودی ابدی نیست. اگر رشد بازار هوش مصنوعی کند شود یا رقیبایی مانند ای‌ام‌دی و اینتل یا شرکت‌های چینی با فناوری‌های جایگزین وارد رقابت شوند، انویديا نیز ممکن است با اصلاح قیمتی مواجه شود. جدای از انویديا، شرکت‌های دیگری مثل مایکروسافت، اپل یا گوگل این شانس را دارند که به ارزش بازار حدود ۵ تریلیون دلار برسند، اما رسیدن به آن نقطه قطعی نیست. این امر نیازمند رشد بسیار بالا، استمرار در نوآوری، مقیاس جهانی و جذب بازارهای جدید است و با ریسک‌های قابل ملاحظه نیز همراه است. در نهایت، فارغ از اعداد و نمودارها، آنچه امروز در حال سرویس و سیلیکون‌ولی رخ داده است، نشان می‌دهد که انقلاب هوش مصنوعی دیگر در دور است و تأثیرات آن، بلکه اکنون بزرگ‌ترین موتور خلق ثروت در تاریخ بشر شده و انویديا، قلب تپنده آن است.

آتش‌سوزی در کمین هیرکانی

نقدینگی تنها به سمت نمادهای بزرگ متمایل نبوده و شرکت‌های متوسط و کوچک نیز بار دیگر در کانون توجه سرمایه‌گذاران قرار گرفته‌اند. رشد هم‌زمان شاخص کل و هموزن یکی از نشانه‌های بازگشت تعادل در ساختار بازار و افزایش اطمینان به مداوم روند صعودی است. در فرابورس نیز شرایط مشابهی حاکم شد، شاخص کل این بازار با رشد ۳۰.۶ درصدی توانست حرکت خود را در مسیر صعود تثبیت کند. این در حالی است که بازار فرابورس معمولاً با تأخیر نسبت به بورس واکنش نشان می‌دهد، اما در هفته گذشته شاهد هم‌جهتی کامل آن با سایر شاخص‌ها بودیم.

از سوی دیگر، ثبت بازدهی صندوق‌های درآمد ثابت در محدوده ۰.۶ درصد نشانه‌ای از آغاز جابه‌جایی تدریجی سرمایه‌ها میان بازارهاست. سرمایه‌گذاری که در ماه‌های گذشته ترجیح می‌دادند در فضای امن صندوق‌های با درآمد ثابت باقی بمانند، اکنون در حال ارزیابی فرصت‌های جدید در سهام هستند. این تغییر رفتار را می‌توان نشانه‌ای از افزایش ریسک‌پذیری فعالان بازار و تقویت انتظارات نسبت به رشد سودآوری شرکت‌ها در فصل پاییز و زمستان دانست. به این ترتیب، هفته اول آبان نه‌تنها از منظر عددی، بلکه از نظر هم‌سویی روانی و ساختاری بازار نیز اهمیت دارد؛ چرا که برای نخستین بار در هفته‌های اخیر، شاخص‌های اصلی بازار سرمایه به‌صورت هماهنگ در مسیر رشد قرار گرفتند. اتفاقی که اگر با ورود پایدار نقدینگی و گزارش‌های مثبت شرکت‌ها همراه شود، می‌تواند به معنای آغاز فصلی تازه برای بورس تهران باشد.

روزنامه در اقتصاد

یکشنبه ۱۲ بهمن ماه ۱۴۰۴
شماره ۸۵۴
www.marzeghtesad.ir

♡ چالش ناترازی گاز و بحران در زنجیره

متانول

در سال‌های اخیر، همزمان با رشد مصرف داخلی گاز و کندی توسعهٔ میادین جدید، محدودیت تأمین گاز در زمستان‌ها به مشکلی مزمن تبدیل شده و بارزترین نمود آن، افت تولید در صنایع انرژی‌بر است. پتروشیمی‌های متانولی از مهم‌ترین واحدهای پتروشیمی کشور بوده و خوراک اصلی آنها گاز طبیعی است که بخش عمده آن را متان تشکیل می‌دهد.

از اِیـن رو، گاز طبیعی برای پتروشیمی‌های

متانولی نه تنها منبع انرژی و سوخت آنهاست،

بلکه ماده اولیه تولید و خوراک آنها نیز محسوب می‌شود. به‌طور میانگین ۴۳ درصد از گاز مصرفی این

واحدها به عنوان خوراک وارد فرآیند شیمیایی شده

و باقی‌مانده برای تولید بخار، برق، و سایر نیازهای

یوتیلیتی مصرف می‌شود.

بر اساس داده‌های رسمی، مجموع مصرف گاز واحدهای متانول‌ساز کشور روزانه بین ۳۰ تا ۴۵میلیون مترمکعب برآورد می‌شود که بخش قابل‌توجهی از کل گاز تخصیصی به صنعت پتروشیمی را تشکیل می‌شود. این در حالی است که کل صنعت پتروشیمی فقط حدود ۸.۷ درصد از کل مصرف روزانه گاز کشور را مصرف می‌کند. رشد سریع مصرف خانگی و نیروگاهی در زمستان، ضف در سرمایه‌گذاری و توسعه میادین گاز، افت تولید در میدان پارس جنوبی و نبود زیرساخت کافی برای ذخیره‌سازی یا واردات گاز در فصل پیک مصرف را می‌توان از عوامل ناترازی گاز در کشور دانست که با توجه به گزارش‌ها در زمستان، میزان کسری گاز کشور به بیش از ۲۵۰میلیون مترمکعب در روز می‌رسد.

در چنین شرایطی، دولت ناچار می‌شود با اولویت‌بندی مصرف، گاز را به بخش‌های خانگی و حیاتی مثل نیروگاه‌ها تخصیص دهد و سهم صنایع، از جمله پتروشیمی‌ها را به حداقل برساند. اولین و مستقیم‌ترین اثر ناترازی گاز برای پتروشیمی‌های متانولی، کاهش یا قطع گاز خوراک است. هرگاه فشار گاز در شبکه پایین بیاید، شرکت ملی گاز با صدور بخشنامهایی سهمیه خوراک را محدود کرده یا به‌طور موقت قطع می‌کند. از آن‌جا که گاز متان را خوراک اصلی و هم سوخت فرآیند است، قطع یا کاهش آن عملاً به معنی توقف کامل تولید خواهد بود.

در زمستان‌های اخیر، گزارش‌های متعددی از توقف تولید در واحدهای متانول‌ساز از جمله پتروشیمی‌های زاگرس، خارک، مرجان و… منتشر شده است. این وقفه‌ها نشتن‌زبان مالی هنگفتی در قالب توقف تولید، هزینه‌های راهداری مجدد و از دست رفتن بازارهای صادراتی ایجاد می‌کند، بلکه در سطح ملی نیز منجر به کاهش ارزآوری در محل صادرات متانول می‌شود. از آنجا که متانول یکی از محصولات پایایی زنجیره شیمیایی است، کاهش تولید آن همچنین موجب افت فعالیت در صنایع پایین‌دستی نظیر تولید فرمالدئید، اسید استیک و پلاستیک‌های صنعتی می‌شود. در کنار چالش تأمین، افزایش نرخ گاز نیز فشار مضاعفی بر این واحدها وارد کرده است.

در سال ۱۴۰۳ از فروردین ماه تا دی ماه افزایش قیمت هشت هزار تومانی را شاهد بودیم، به این صورت که در فروردین ماه قیمت گاز ۴۶ هزار و ۶۹۸ ریال بود و در دی ماه این مبلغ به ۱۲۶ و ۸۸۸ ریال رسیده است. در حالی‌که نرخ سوخت معادل ۶۰ درصد نرخ خوراک تعیین شده است. علاوه بر این، دولت عوارض صادراتی ۵ درصدی بر برخی محصولات از جمله متانول وضع کرده و همچنین مالیات و عوارض قانونی را در صورتحساب‌های گاز متانو می‌کند. این افزایش هزینه‌ها در شرایطی رخ داده که بازار جهانی متانول با مزاد عرضه و قیمت‌های نسبتاً پایین روبه‌روست.

بنابراین هرگونه رشد بهای گاز خوراک یا عوارض داخلی و افزایش هزینه تولید، رقابت‌پذیری صادراتی شرکت‌های ایرانی را بشدت کاهش و سودآوری آنها را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. با توجه به آمارهای موجود می‌توان به این نکته رسید که میزان بالایی از هزینه تولید، صرف هزینه گاز چه به عنوان سوخت و چه به عنوان خوراک می‌شود؛ لذا کوچک‌ترین تغییر در نرخ گاز یا عوارض آن می‌تواند تاثیر مستقیم بر سود شرکت بگذارد. یکی از راهکارهای پیشنهادی برای اصلاح روند فعلی و کاهش اثرات ناترازی گاز طبیعی بر عملکرد واحدهای پتروشیمی، مشارکت فعال این واحدها با شرکت ملی صنایع پتروشیمی در طرح‌های فرهنگ‌سازی مصرف پهنه گاز خانگی است. کاهش مصرف در بخش خانگی می‌تواند منجر به آزادسازی ظرفیت گاز مورد نیاز پتروشیمی‌ها شود و از توقف یا کاهش ظرفیت تولید این واحدها جلوگیری کند.

این رویکرد، به دلیل ماهیت فرهنگی و رفتاری، نیازمند برنامه‌ریزی بلندمدت است، اما در صورت اجرا، نتایج ملموس و قابل‌توجهی در زمینه امنیت انرژی ملی و پایبندی تولید پتروشیمی‌ها به همراه خواهد داشت. راهکار دوم، به‌بهرداری از زیرساخت‌های ذخیره‌سازی گاز طبیعی به‌صورت LNG در فصل تابستان است. با توجه به اینکه در دوره گرم سال کشور با کمبود گاز مواجه نیست، پتروشیمی‌های می‌توانند با سرمایه‌گذاری در تأسیسات ذخیره‌سازی، گاز مزاد را خریداری کرده و آن را به گاز مایع (LNG) تبدیل و ذخیره کنند.

این ذخایر سپس در فصل سرد وارد شبکه مصرف پتروشیمی‌ها می‌شوند و به این ترتیب، مشکلات کمبود گاز در فصل زمستان رفع شده و تولید واحدها بدون اختلال ادامه می‌یابد. اجرای این روش علاوه بر تضمین ثبات تولید، موجب افزایش اعطاف‌پذیری شبکه گاز و بهبود امنیت انرژی ملی خواهد شد.

که توسط غرب در فهرست سیاه قرار داشتند،

از قرار گرفتن در فهرست سیاه آمریکا در فوریه ۲۰۲۵، به مدت طولانی تحت پوشش بیمه Fenghuang Maritime Mutual بوده است.

فعالیت‌های Maritime Mutual باعث شده که مقامات نیوزیلند، به همراه شرکای بین‌المللی از جمله استرالیا، بریتانیا و آمریکا، تحقیقات گسترده‌ای را علیه این شرکت آغاز کنند. نگرانی اصلی مقامات، احتمال نقض تحریم‌ها و کوتاهی در اقدامات مقابله با پول‌شویی است. در اکتبر ۲۰۲۴، پلیس نیوزیلند دفاتر این شرکت در اوکلند و کرایست‌چرچ و همچنین یک اقامتگاه خصوصی را بازرسی و اسناد و مدارکی را ضبط کرد. هنوز اتهام کفبری علیه هیچ یک از افراد حاضر در این تحقیقات ثبت نشده است.

شرکت Maritime Mutual ضمن تأکید بر رعایت کامل قوانین و تحریم‌ها، اعلام کرده که تحریم‌ها را نقض نکرده و فعالیت‌های خود را تحت اسنstandاردهای سختگیرانه انطباق با قوانین انجام می‌دهد. با این حال، این شرکت تاکنون در برابر پرسش‌ها درباره تحقیقات نیوزیلند پاسخ روشنی ارائه نکرده و هیچ یک از اعضای خانواده رنگین، مدیرعامل و موسس شرکت، پاسخی به درخواست‌ها نداده‌اند.

نقش حیاتی بیمه

بیمه‌ای که Maritime Mutual ارائه می‌دهد، نوعی بیمه «حفاظت و جبران خسارت (& Protection Indemnity) است و شامل پوشش محموله یا بدنه فیزیکی کشتی نمی‌شود. این بیمه مالک کشتی را در مقابل خسارت‌های احتمالی به افراد، اموال یا محیط زیست محافظت می‌کند. کارشناسان حوزه بیمه دریایی تأکید می‌کنند که بدون این بیمه، کشتی‌های ناوگان سسایای قادر به حرکت حتی در بنادر ایران یا روسیه نخواهند بود و عملاً غیرفعال می‌شوند.

با توجه به اسناد رویترز و بررسی‌های انجام‌شده بسیاری از نفتکش‌هایی که تحت پوشش Maritime Mutual بوده‌اند، تاکتیک‌هایی مانند خاموش کردن سیستم‌های دریایی یا ارسال اطلاعات جعلی موقعیت را برای مخفی کردن فعالیت‌های خود به کار برده‌اند. این روش‌ها که به «spoofing» معروفند، نشان‌دهنده پیچیدگی فعالیت‌های دور زدن تحریم‌ها است.

بازتاب اقتصادی و سیاسی

در پی اعمال تحریم‌ها، حجم بیمه و فعالیت‌های Maritime Mutual به شدت افزایش یافته است. درآمد این شرکت از سال ۲۰۱۹ با رشد متوسط سالانه ۴۱ درصد به ۱۰۸ میلیون دلار در سال گذشته رسیده است. (در سال ۲۰۲۳ این رشد ۶۰ درصد بوده است، همزمان با اعمال تحریم‌های گسترده علیه روسیه)، این در حالی است که صادرات نفت ایران نیز در همان سال به ۴۲میلیارد دلار رسید، رقمی نزدیک به سطح قبل از تحریم‌ها. در بعد سیاسی، روسیه همواره تحریم‌های غربی را غیرقانونی می‌داند و ولادیمیر پوتین بارها موفقیت مسکو در دور زدن تحریم‌ها را تبلیغ کرده است.

پیچیدگی شبکه بیمه

Maritime Mutual علاوه بر پوشش مستقیم، از سیستم بیمه مجدد برای تقسیم ریسک استفاده می‌کند. بسیاری از بزرگ‌ترین شرکت‌های بیمه مجدد جهان، از جمله Lloyd's of London Munich Re Hannover MS Amlin و Re، به عنوان بیمه‌گر مجدد در کنار Maritime Mutual عمل کرده‌اند. این بدان معناست که حتی شرکت‌های بزرگ جهانی نیز به طور غیرمستقیم در چرخه تأمین بیمه نفتکش‌های تحریم‌شده نقش دارند و در معرض ریسک نقض تحریم‌ها قرار دارند.

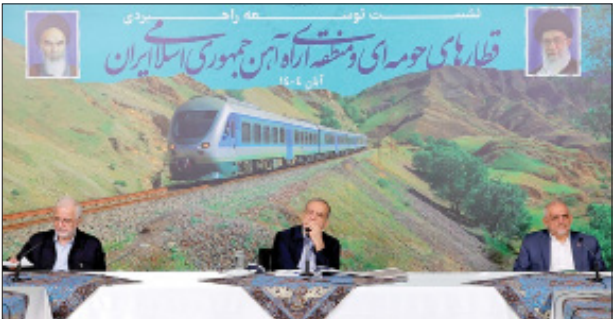
پیامدهای احتمالی

با توجه به تحقیقات جاری در نیوزیلند و فشارهای بین‌المللی، آینده فعالیت Maritime Mutual مبهم است. دولت نیوزیلند به همراه شرکای بین‌المللی بر رعایت کامل تحریم‌ها و جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی نظارت دارد. ادامه فعالیت‌های مشابه ممکن است منجر به محدودیت‌های قانونی و مالی شدید برای شرکت‌های بیمه‌ای شود که در فعالیت‌های تحریم‌شکنانه نقش دارند. همچنین این پرونده نشان‌دهنده ضعف سیستم‌های بین‌المللی در نظارت و اعمال تحریم‌هاست.

شرکت‌های کوچک اما با ارتباطات گسترده، می‌توانند با استفاده از پیچیدگی‌های ساختار بیمه و بیمه مجدد، جریان نفت تحریم‌شده را به حرکت درآورند و درآمدهای کلانی را برای کشورهای که تحت تحریم‌اند، ایجاد کنند. پرونده Maritime Mutual نمونه‌ای ملموس از آنچه در صنعت نفت و بیمه جهان با عنوان «ناوگان سایه» می‌شناسند، است. این شرکت کوچک نیوزیلندی با بیمه کردن کشتی‌های حامل نفت تحریم‌شده، بخش مهمی از تجارت نفتی غیررسمی را امکان‌پذیر کرده است؛ پرونده‌ای که نه‌تنها ابعاد اقتصادی و مالی دارد، بلکه به شکلی مستقیم با سیاست‌های بین‌المللی، تحریم‌ها و قوانین ضدپول‌شویی درگیر است. تحقیقات جاری در نیوزیلند و فشارهای بین‌المللی نشان می‌دهد که هیچ کشوری نمی‌تواند به تنهایی از پیامدهای تحریم‌ها معاف بماند و نقش شرکت‌های بیمه، هرچند کوچک، در این شبکه پیچیده، تعیین‌کننده است.

به گزارش شانا به‌قتل از رویترز، حاشیه سود پالایش نفت در بازارهای جهانی به بالاترین سطح ۲۰ ماه گذشته رسید؛ افزایشی که تا حدود زیادی ناشی از عملکرد مطلوب بازار گازوئیل و نگرانی‌ها درباره محدودیت عرضه در پی دور تازه تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های نفتی روسفت و لوک اویل، بزرگ‌ترین صادرکنندگان روسیه بوده است. بر پایه داده‌های گروه مالی بورس اوراق بهادار لندن (LSEG)، حاشیه سود پالایش پیچیده در سنگاپور (شاخص سودآوری پالایش در آسیا) روز سه‌شنبه (ششم آبان ۱۴۰۴) به حدود ۹ دلار برای هر بشکه رسید که بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ و افزایشی خیره‌کننده نسبت به حدود ۲ دلار در اوایل اکتبر به‌شمار می‌آید. شفاف قیمتی گازوئیل با ۱۰ پی‌پم گوگرد هم روز سه‌شنبه از ۲۶ دلار برای هر بشکه عبور کرد و به بالاترین سطح خود در بیش از یک‌سال‌ونیم گذشته رسید.بازارهای اروپایی نیز روندی مشابه را تجربه کرده‌اند، به‌طوری که حاشیه سود معیار گازوئیل در روز دوشنبه از ۳۰ دلار برای هر بشکه فراتر رفت و به بالاترین سطح از اواسط فوریه ۲۰۲۴ رسید. در ایالات متحده آمریکا، معاملات آتی دیزل با گوگرد بسیار کم (ULSD) روز دوشنبه با اختلاف ۳۹ دلار و ۹۱۴ سنتی نسبت به معاملات آتی نفت خام آمریکا انجام شد؛ رقمی که بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ است.

۱+۴ ایراد قطار حومه‌ای

نیازمند توسعه در این بخش است، شبکه ریلی اختصاصی قطارهای حومه‌ای است. در جدیدترین نسخه طرح جامع حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران با بیش از ۹۰۰کیلومتر خط ریلی، برای اولین بار «قطار حومه‌ای» به عنوان یک مُد همگانی به رسمیت شناخته شد؛ در این طرح علاوه بر پیش‌بینی دو خط اکسپرس مدرن به طول مجموع ۲۴۶کیلومتر که مبدا و مقصد آنها شهرهای اقماری اطراف تهران است، سه محور دو خطه اختصاصی در شبکه راه‌آهن برای سرویس قطار حومه‌ای به ساکنان پرنده، هشتگرد و پیشوا به طول مجموعا ۱۸۸کیلومتر پیش‌بینی شد. به این ترتیب با احتساب ۹۱کیلومتر مترو، طول کل شبکه ریلی تهران – حومه در افق طرح جامع جدید شهر تهران یعنی سال ۱۴۲۰ به ۵۲۵کیلومتر خواهد رسید. فقدان ایستگاه‌های تبادلِ میان مترو و راه‌آهن حومه‌ای، نقطه ضعف سومِی است که مسعود پزشکیان به آن اشاره کرد و گفت: درحال‌حاضر بسیاری از بخش‌های شبکه ریلی کشور ناقص هستند؛ باید نقاط تبدالی ایستگاه‌های مترو و شبکه راه‌آهن، منطقه‌ای تکمیل و تجهیز شود تا مسافران و شهروندان بتوانند جابه‌جایی و تردد آسانی با استفاده همزمان از این شبکه داشته باشند.

بررسی «دنیای اقتصاد» نشان می‌دهد، بسیاری از حومه‌نشینان پایتخت و دیگر شهرهای بزرگ که با هدف کار و تحصیل در حال تردد دائمی به این مراکز جمعیتی هستند، دسترسی مطلوبی از شبکه راه‌آهن به شبکه مترو درون شهری و بالعکس ندارند و این موضوع به عنوان یک دغدغه مهم برای ساکنان شهرهای اقماری مطرح است. حومه‌نشین‌ها خواستار آن هستند که امکان تبادل سفر بین راه‌آهن و مترو در چند نقطه مختلف شهر مادر وجود داشته باشد.

مقصود رئیس‌جمهور صرفاً وجود ایستگاه مترو، در محوطه ایستگاه راه آهن نیست؛ کمالینکه دست‌کم در تهران و مشهد، هم‌اکنون چنین دسترسی‌هایی وجود دارد؛ آنچه لازم است در فاز توسعه‌ای پیش‌بینی شود، امکان تبادل سفر مستقیم میان این دو شبکه ریلی آن هم در بیش از یک نقطه از شهرهای بزرگ است. برای این منظور بهتر است در هر کدام از موقعیت‌های جغرافیایی (شمال، جنوب، شرق و غرب) یک ایستگاه تبدالی برای مسافران شهر حومه‌ای واقع در حریم آن محدوده وجود داشته باشد تا مسافر مترو به صورت مستقیم بتواند وارد شبکه راه‌آهن حومه‌ای شود. در مورد پایتخت، در صورت تصویب نسخه پیشنهادی طرح جامع حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران، چنین اتصالاتی نیز باید پیش‌بینی شود تا هم مترو و هم شبکه قطار حومه‌ای به حداکثر بهره‌وری در پوشش سفرهای تهران – حومه برسند.

کسری پارکینگ برای خودروهای سسواری در محوطه پیرامونی ایستگاه‌های راه‌آهن، چهارمین نقصی است که پزشکیان در یحت ضرورت اصلاح دسترسی به شبکه ریلی حومه‌ای از آن اشاره کرد. برخی از مسافران پایتخت تمایل دارند تا

پشت صحنه ناوگان سایه

لیلا جلیلووند – در روزهایی که تحریم‌های غرب علیه ایران و روسیه با هدف محدود کردن درآمدهای نفتی این کشورها شدت

گرفته، یک شرکت بیمه کوچک در نیوزیلند به نام Maritime Mutual نقش حیاتی در ادامه جریان صادرات نفت تحریم‌شده این دو کشور ایفا کرده است.

به گزارش رویترز، این شرکت که دفتر مرکزی آن در اوکلند واقع شده و توسط خانواده‌ای بریتانیایی اداره می‌شود،

بیش از دو دهه است که در زمینه بیمه کشتی‌ها از جمله یدک‌کش‌ها، کشتی‌های مسافری و حامل‌های بار فعالیت دارد.

اما بررسی‌های رویترز نشان می‌دهد که Maritime Mutual با ارائه بیمه به کشتی‌هایی که از تحریم‌های بین‌المللی سرپیچی می‌کردند، به ادامه تجارت نفتی ایران و روسیه در آسیا کمک کرده است. در کریسمس گذشته، نفتکش Yug پس از تخلیه ۲میلیون بشکه نفت ایران در بندر چینگدائو، مسیر خود را ادامه داد. همزمان، در نزدیکی قطب شمال، نفتکش دیگری حامل نفت خام روسیه مسیر خود را به سمت هند در پیش گرفت و هزاران مایل آن‌سوتر، نفتکش سومِی محموله نفت ایران را در سواحل مالزی تخلیه کرد.

این سه نفتکش از لحاظ مالکیت، اپراتوری و مشتریان متفاوت بودند، اما یک عامل مشترک داشتند: بیمه‌ای که توسط Maritime Mutual ارائه شده بود. این شرکت کوچک، تحت پشتیبانی بزرگ‌ترین شرکت‌های بیمه مجدد جهان، تقریباً یک ششم از نفتکش‌های «ناوگان سایه‌ای» تحریم‌شده توسط آمریکا، اتحادیه اروپا و بریتانیا را تحت پوشش بیمه‌ای قرار داده است.

ناوگان سایه اصطلاحی است که برای کشتی‌هایی به کار می‌رود که با تغییر نام و مدارک، محموله‌های نفتی را جابه‌جا می‌کنند. بیمه‌ای که Maritime Mutual ارائه می‌دهد، برای این کشتی‌ها حیاتی است، زیرا حتی بنادر ایران و روسیه نیز بدون بیمه، اجازه ورود به کشتی‌ها را نمی‌دهند.

بر اساس اسناد و اطلاعات رویترز، Maritime Mutual مسوول بیمه بسیاری از کشتی‌هایی بوده که نفت ایران و روسیه را پس از اعمال تحریم‌ها حمل کرده‌اند. از سال ۲۰۱۸، دست‌کم ۱۳۰ کشتی تحت پوشش این شرکت، محموله‌های نفتی را پس از اعمال تحریم‌ها جابه‌جا کرده‌اند. ارزش محموله‌های حمل‌شده توسط این کشتی‌ها بالغ بر ۱۸میلیارد دلار نفت ایران و ۱۷میلیارد دلار نفت روسیه بوده و حتی در روزهایی مشخص، بیش از ۳۰ نفتکش تحت پوشش Maritime Mutual در حال جابه‌جایی نفت تحریم‌شده بوده‌اند.

با وجود ادعای شرکت مبنی بر رعایت کامل تحریم‌ها، بررسی‌ها نشان می‌دهد که برخی از این کشتی‌ها حتی در روزهایی

حاشیه سود پالایش

جهانی به بالاترین سطح

۲۰ ماه اخیر رسید

رئیس‌جمهور با شناسایی ۴+۱ نقص شبکه قطارهای حومه‌ای، تدابیری را برای رفع نقاط ضعف موجود پیشنهاد کرده است. با وجود آنکه راهکارهای پیشنهادی رئیس‌جمهور در سطح حداقلی ارزیابی می‌شود و پاسخگوی گستره مشکلات شبکه ریلی حومه‌ای نیست، اما همین شناسایی دقیق، به عنوان گام اول عبور از وضعیت فعلی، مهم و موثر است و باید در گام بعدی، این نقاط ضعف را با تدوین یک بسته مکمل، برطرف کرد.

عدم اتصال مستقیم شبکه ریلی حومه‌ای به مترو در شهرهای مترودار، به نحوِی که امکان تبادل مسافر وجود داشته باشد، یکی از مهم‌ترین نواقعی است که مسعود پزشکیان در نشست توسعه راهبری قطارهای حومه‌ای و منطقه‌ای راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران به آن اشاره کرده است.

رئیس‌جمهور بسا تأکید بر ضرورت افزایش کیفیت خدمات عمومی قطارهای حومه‌ای و منطقه‌ای تصریح کرد که برای توسعه راهبری قطارهای حومه‌ای باید کارگروهی تشکیل شود و مسائلی همچون اصلاح ساختار، بهره‌گیری از تجربه مشاوران مجرب داخلی و بین‌المللی، مشخص شدن شیوه مدیریت، برنامه‌ریزی، اجرای طرح‌ها و تأمین منابع را بررسی کند. وی تأکید کرد: برای افزایش بهره‌وری و توسعه زیرساخت‌های راه‌آهن و قطارهای حومه‌ای، علاوه بر بهره‌گیری از دانش اساتید و دانشگاهیان کشور، باید از تجربه کشورهای دیگر نیز که در این زمینه پیشگام هستند، استفاده شود.

مسعود پزشکیان روز پنج‌شنبه با حضور در ایستگاه مرکزی راه‌آهن تهران در نشست توسعه راهبری قطارهای حومه‌ای و منطقه‌ای راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران شرکت کرد. پزشکیان همچنین بر افزایش بهره‌وری، مأموریت‌محور کردن فعالیت قطارهای حومه‌ای، افزایش کیفیت خدمات در راستای ارتقای رضایت‌مندی مردم، بهبود خدمات برای استفاده تکمیلی خانواده‌ها از مترو و قطار با اتصال ایستگاه‌ها و ایجاد پارکینگ در کنار آنها، کاهش مصرف انرژی، کاهش تأخیر در جابه‌جایی کالا و تأمین سوله‌ها مورد تأکید کرد.

پزشکیان در سخنان خود ۴+۱ چالش عمده شبکه قطارهای حومه‌ای را شناسایی و تشریح کرد و در عین حال، راهکارهایی نیز برای افزایش کیفیت خدمات این حوزه ارائه داد. نقص اولی که پزشکیان مورد توجه قرار داد، ناوگان فرسوده در این شبکه است. ناوگان مورد استفاده در شبکه قطارهای حومه‌ای در کشور از نوع قطارهای سالتنی (ریل‌باس) است که نه تنها تعداد آنها محدود است، بلکه بخش قابل‌توجهی از آنها نیز فرسوده و حتی تعدادی از آنها به واسطه نیاز به تعمیرات اساسی کاملاً متوقف و خارج از سرویس است.

در حال حاضر به دلیل نبود تعداد کافی ناوگان ریل‌باس برای حمل مسافران حومه‌ای کشور، از پنج نوع قطار مختلف در خطوط حومه‌ای استفاده می‌شود که عمر برخی از آنها بسیار بالاست. برای مثال سال ساخت واگن‌های درجه ۲ آلمانی با ۶۴، ۷۰ و صندلی قدیمی و کشنده لکوموتیو، بین سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۶ است. پزشکیان در این نشست دستور داد هزینه تعمیرات اساسی ۹ دستگاه ریل‌باس تأمین شود تا به چرخه فعالیت بازگردد. البته ۹ دستگاه در برابر ناوگان فعال ریل‌باس کشور که بیش از ۶۰دستگاه است، عدد قابل‌توجهی نیست و شاید بتواند کسری در یک یا حداکثر دو خط حومه‌ای را جبران کند؛ با این حال اشاره درست رئیس‌جمهور به فرسودگی این ناوگان و تأثیر آن بر رضایت عمومی مسافران، بر ضرورت ارتقای تعداد و کیفیت این ناوگان می‌افزاید.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنانش به کمبود زیرساخت‌های شبکه ریلی اشاره و تأکید کرد که منابع توسعه زیرساخت‌های شبکه ریلی باید به شیوه‌های شفاف و شفافیت‌محور باشد. به گزارش «دنیای اقتصاد»، یکی از زیرساخت‌هایی که

روزنامه‌ در اقتصاد

یکشنبه ۱۲ بهمن ماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۵۴

www.marzeghtesad.ir

📌

♥ **دیدار مدیرعامل شرکت گاز استان مرکزی با مدیر مخابرات استان مرکزی: تأکید بر هم‌افزایی مدیریتی در مسیر بهینه‌سازی مصرف انرژی**

مهدی کمال آبادی فراهانی، مدیرعامل شرکت گاز استان مرکزی، با حضور در شرکت مخابرات این استان، ضمن ت تبریک بازگشت علیرضا لطفی، مدیر مخابرات استان مرکزی از سفر معنوی حج، بر نقش تصمیم‌گیری‌های صحیح مدیریتی در ایجاد بسترهای فناورانه جهت مصرف بهینه انرژی تأکید کرد. در این دیدار صمیمانه که در محل شرکت مخابرات استان مرکزی برگزار شد، مهدی کمال‌آبادی فراهانی ضمن قدردانی از تلاش‌های مجموعه مخابرات در توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، بازگشت علیرضا لطفی از سفر معنوی حج را تبریک گفت و بر اهمیت پیوند میان نهادهای خدمات‌رسان در راستای تحقق اهداف ملی تأکید کرد.وی با اشاره به ظرفیت‌های فضای مجازی و نقش آن در اصلاح الگوی مصرف انرژی، تصریح کرد: تصمیم‌گیری‌های مدیریتی صحیح می‌تواند با بهره‌گیری از ابزارهای دیجیتال، گامی مؤثر در مسیر پایداری انرژی و ارتقاء سطح خدمات باشد.علیرضا لطفی نیز در این دیدار، همکاری بین دستگاهی و تلاش جهادگونه برای حفظ و نگهداری منابع و زیرساخت‌های کشور را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر خواند و آمادگی شرکت مخابرات را برای تعامل بیشتر با شرکت گاز اعلام کرد.

■

♥ کسانیکه بدون گواهینامه اقدام به رانندگی نمایند مجرم شناخته شده و به دادگاه معرفی می شوند

سرهنگ محمد پورشمس رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی استان در این خصوص عنوان داشت؛ برابر ماده ۷۲۳ قانون مجازات اسلامی هرکس بدون گواهینامه رسمی اقدام به رانندگی نماید مجرم محسوب شده و برای بار اول به حبس تعزیری تا دو ماه و در صورت ارتکاب مجدد به دو ماه تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد. از این رو پلیس قانون شکنی‌ها به تخلفات رانندگی در صورتی که شخصی بدون داشتن گواهینامه اقدام به رانندگی نماید، وسیله نقلیه وی را متوقف و راننده را به مرجع قضائی معرفی می نماید. سرهنگ پورشمس در ادامه این خبر افزود از آنجایی که شاهد روند رو به رشد رانندگی بدون گواهینامه خصوصا در بین نوجوانان و جوانان هستیم طرح ویژه برخورد با آندسته از متخلفین در دستور کار پلیس راهور قرار دارد. وی بخش مهمی از این موضوع را متوجه والدین دانست چرا که برخی از والدین یا می دهند و یا اینکه سوئیچ خودرو را در دسترس کودکان قرار میدهند و این امکان را برای آنان فراهم می‌کنند تا بدور از چشمان آنها از خودرو استفاده کنند غافل از اینکه این اقدام می‌تواند تبعات ناگواری برای افراد فاقد گواهینامه و خود آنان بوجود آورد .

رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی استان در پایان به والدین توصیه نمود به این موضوع کاملا توجه داشته باشند و به هیچ وجه به کودکان و نوجوانان فاقد گواهینامه اجازه رانندگی رو ندهند.

■

♥ اضافه شدن بخش ویژه نمایشنامه‌نویسی به چهاردهمین جشنواره تئاتر استانی البرز

البرز – محمد رنجبر کهن:به گزارش روابط عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان البرز، ابراهیم شریفی، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی البرز، با اشاره به انتشار فراخوان چهاردهمین جشنواره تئاتر استانی البرز گفت: این رویداد هنری با هدف ارتقای کیفیت تولیدات نمایشی و حمایت از گروه‌های تئاتری استان، با همراهی انجمن هنرهای نمایشی و در دو بخش صحنه‌ای و نمایشنامه‌نویسی برگزار می‌شود. شریفی افزود: اسماعل علاوه بر بخش اجراهای صحنه‌ای، بخش مجزایی برای نمایشنامه‌نویسی ویژه هنرمندان بومی استان در نظر گرفته شده تا فرصتی تازه برای بروز خلاقیت و حمایت از نویسندگان جوان فراهم شود.

به گفته وی در فراخوان اعلام شده، موضوعاتی چون تقویت هویت ایرانی– اسلامی، همبستگی ملی، آرمان‌های انقلاب و دفاع مقدس، امید اجتماعی، محیط زیست، نقش زن و خانواده، هوش مصنوعی و... به عنوان محورهای محتوایی مورد تأکید قرار گرفته‌اند. گروه‌های نمایشی برای ثبت نام، مقررات و ضوابط مندرج در فراخوان را رعایت نمایند.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی البرز با بیان اینکه هدف جشنواره فراهم کردن رقابت سالم، شناسایی استعدادها و تقویت جایگاه تئاتر در استان است، از همه گروه‌های نمایشی و نویسندگان دعوت کرد تا در این رویداد شرکت کنند.شایان ذکر است ؛ ثبت نام درجشنواره تئاتر استانی البرز بر اساس زمان بندی اعلام شده از دهم تا سی‌ویکم مردادماه انجام می‌شود ، بازبینی آثار در مهرماه و برگزاری جشنواره از ۱۲ تا ۱۵ آبان صورت خواهد گرفت .

رگولاتوری تاکسی اینترنتی

✎ **عرشیا حسن پور – «قیمت‌گذاری دولتی» برای خدمات تاکسی آنلاین نه در دنیا سابقه موفق اجرایی دارد و نه در تهران به خاطر «۲ واقعیت» این شبکه «جراشدنی» است.**

تهرانی‌ها به‌رغم ناراضیاتی نسبی از «نزل سطح کیفیت تاکسی‌های آنلاین»، همچنان مشتری پروپاقرص آنها هستند تا جایی که میزان استفاده از این سیستم حمل‌ونقل به اندازه ناوگان اتوبوسرانی است. این پارادوکس، یکی از ابهامات بازار تاکسی‌های اینترنتی است، ضمن آنکه «چگونگی تنظیم بازار» نیز پرسش راننده و مسافر است. یک پژوهش این سوال را مطرح می‌کند که کارشناسی «بازار تاکسی آنلاین به این سوالات پاسخ داده است. در این مطالعه با استناد به تجارب جهانی از دولت خواسته شده فکر «قیمت‌گذاری دستوری» را از سر خارج و در عوض چهار سیاست را جایگزین کند.

رگولاتوری تاکسی اینترنتی بخشی از مسافران تاکسی آنلاین از کیفیت ارائه خدمات این مُد حمل‌ونقلی ناراضی بوده و رقم بهای سفر را مطلوب ارزیابی نمی‌کنند؛ اما عدم دسترسی به شیوه مطلوب دیگر در جابه‌جایی باعث شده تا همچنان مشتری تاکسی آنلاین باشند. این وضعیت این سوال را مطرح می‌کند که آیا بازار تاکسی آنلاین در کشور و در شهر تهران رقابتی با انحصاری است و سیاستگذار چگونه می‌تواند بدون آسیب به تمامی بازیگران حاضر در این بازار شامل مسافران، رانندگان و تاکسیرانی بر خط، از منافع شهروندان به عنوان دریافت‌کننده خدمات حمایت کند. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «چارچوب بهینه تنظیم‌گری اقتصادی در بازار خدمات تاکسیرانی بر خط» به سوال انحصاری یا رقابتی بودن پلتفرم‌های تاکسی آنلاین فعال در کشور و شهر تهران پاسخ داده و پیشنهادهایی برای بهبود وضعیت ارائه می‌کند.

اوج‌گیری ناراضیاتی از تاکسی‌های آنلاین

سفر با تاکسی‌های آنلاین در کلان‌شهرها به یکی از روش‌های اصلی جابه‌جایی مسافران تبدیل شده است؛ اگرچه رواج پلتفرم‌های تاکسی آنلاین مزایای متعددی را در اختیار شهروندان قرار داده اما افت کیفیت ارائه سرویس حمل‌ونقلی با این پلتفرم‌ها به مرور زمان، گلابه‌های متعددی را از سوی بخشی از شهروندان به همراه داشته است. مواردی از جمله عدم حس امنیت کافی در سفر با تاکسی آنلاین به دلیل عدم پایش دقیق رانندگان از سوی تاکسیرانی بر خط، کیفیت پایین خودرو و ایمنی پایین، افزایش زمان معطلی برای پذیرش سفر به‌خصوص در ساعات ترافیک صبحگاهی و پایان شب و رفتار نامناسب برخی رانندگان از اصلی‌ترین دلایل ناراضیاتی شهروندانی است که از خدمات تاکسی آنلاین استفاده می‌کنند. در عین حال برخی شهروندان استفاده‌کننده از این خدمات معتقدند که رقم پرداختی برای سفر با این پلتفرم‌ها به دلیل عیوب یاد شده مطلوب نیست. درکنار موارد یاد شده، طی هفته‌های گذشته پلتفرم‌های تاکسی بر خط با ایجاد محدودیتی دیگر در چگونگی ارائه خدمات

خود بر ناراضیاتی شهروندان افزوده؛ این محدودیت شامل حذف نوجوانان زیر ۱۸ سال از جابه‌جایی با این مُد حمل‌ونقلی بدون حضور یک همراه بزرگسال بود. در گزارشی با عنوان «خراجی‌ها از تاکسی آنلاین» تصمیم اخیر پلتفرم تاکسی بر خط در خصوص حذف نوجوانان و تأثیر آن بر ناراضیاتی شهروندان را بررسی کرد. این تصمیم که به ظاهر برای ارتقای ایمنی و امنیت در سفرهای گروهی از شهروندان (کودکان و نوجوانان) اخذ شده بنوعی اخراج بخشی از اقشار جامعه از یکی از مُدهای حمل‌ونقل عمومی به‌شمار می‌رود و می‌تواند به حقوق شهروندی آنها خدشه وارد کند. پلتفرم ارائه‌کننده سرویس تاکسی آنلاین به جای تأمین امنیت از سمت عرضه با افزایش نظارت بر خودرو و راننده، سعی در محدود کردن مسافر کرده و در واقع سمت تقاضا را مسوول تأمین امنیت خود دانسته‌اند، این رویه بنوعی نقض حقوق شهروندی گروهی از جامعه با محوریت نوجوانان است.

بررسی چالش‌های تاکسیرانی آنلاین در ارائه خدمات با در نظر گرفتن سهم این پلتفرم‌ها در جابه‌جایی روزانه مسافران اهمیت بیشتری می‌یابد. در شهری مانند تهران روزانه حدود ۲۰میلیون سفر انجام می‌شود؛ در سال ۱۴۰۲ متوسط روزانه مسفرهای انجام شده با پلتفرم‌های تاکسی بر خط حدود یک‌میلیون و ۷۶۰ هزار مورد بود که این رقم معادل ۹ درصد کل سفرهای روزانه بود. این بحالی است که جابه‌جایی با اتوبوس سهم ۹ درصدی و سفر با مترو سهم ۱۰درصدی از جابه‌جایی‌های درون‌شهری تهران دارد. در شرایطی که ناراضیاتی بخش قابل‌توجهی از شهروندان از نحوه و کیفیت ارائه خدمات تاکسی بر خط افزایش داشته، اما همچنان شهروندان از خدمات آنها استفاده می‌کنند؛ این موضوع این شائبه را ایجاد کرده است که اگر به واقع شهروندان کیفیت ارائه شده را مطلوب و هزینه پرداختی برای آن را مناسب ارزیابی نمی‌کنند، چرا به سراغ مُد دیگر حمل‌ونقلی نمی‌روند؟

انحصار چندجانبه از ضرورت تا کنترل

استمرار استفاده از خدمات تاکسی بر خط در شرایطی که بخشی از شهروندان از خدمات این پلتفرم‌ها ناراضی هستند، موضوع انحصاری بودن این پلتفرم‌ها را مطرح کرده و درواقع برخی معتقدند که انحصار بودن این پلتفرم‌ها باعث شده تا شهروندان چاره‌ای جز استفاده از آنها نداشته باشند. وضعیت رقابتی یا انحصاری بودن این پلتفرم‌ها از آن جهت مهم است که نتیجه آن بر نحوه سیاستگذاری برای آنها اثر گذار می‌شود. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «چارچوب بهینه تنظیم‌گری اقتصادی در بازار خدمات پلتفرم‌های تاکسی بر خط» به سوال انحصاری یا رقابتی بودن پلتفرم‌های تاکسی آنلاین فعال در کشور و شهر تهران پاسخ داده و پیشنهادهایی برای

بهبود وضعیت ارائه می‌کند.

در بازار تاکسی بر خط ۳ بازیگر اصلی به طور مستقل حضور دارند که شامل مسافران، رانندگان و پلتفرم‌های تاکسی بر خط می‌شود. در بیشتر کشورها و از جمله ایران، رانندگان با تاکسیرانی بر خط رابطه استخدامی ندارند؛ در نتیجه نمی‌توان رانندگان را کارکنان این پلتفرم‌ها در نظر گرفت. بلکه رانندگان بازیگران مستقلی هستند که از سویی ازپلتفرم‌هاخدمات جور کردن مسافر را دریافت کرده و از سوی دیگر به مسافران خدمت جابه‌جایی را ارائه می‌دهند. تاکسیرانی‌های بر خط نیز به ۲ بازیگر دیگر این بازار یعنی راننده و مسافر، خدمت جورسازی مسافر و راننده را ارائه می‌دهند. در همین شرایط مسافران به شکل همزمان دریافت‌کننده خدمات از ۲ بازیگر دیگر یعنی تاکسی‌های بر خط و راننده هستند. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش خود با انجام آزمون انحصارگر فرضی نشان می‌دهد که بازار تاکسی‌های آنلاین نه رقابتی و نه انحصاری، بلکه انحصار چندجانبه‌گرا است.

خدمت «جورسازی مسافر و راننده» که یک تاکسیرانی آنلاین ارائه می‌دهد از نگاه مسافران در کلان‌شهرهای کشور تنها یک جایگزین با درجه جانشینی به مقدار کافی می‌تواند داشته باشد، آن‌هم دریافت این خدمات از سوی تاکسیرانی آنلاین دیگر است. اگرچه در گذشته خدمات جابه‌جایی مسافر به شکل درست از سوی تاکسیرانی بی‌سیم شهری و تاکسی تلفنی محلی انجام می‌شد و این خدمت مشابه آن چیزی است که امروز از سویی تاکسیرانی آنلاین انجام می‌شود، اما به دلیل تغییرات فناوری و عدم گستردگی شبکه در مدل‌های قبلی، این روش‌ها رقیبی برای تاکسی آنلاین نیستند. تعداد محدود تاکسی بی‌سیم و حتی آژانس‌ها در محلات باعث شده تا مردم تاکسی آنلاین را به دلیل دسترسی راحت‌تر و بیشتر حتی با قیمت بالاتر ترجیح دهند و در عین حال رانندگان نیز کار کردن در پلتفرم تاکسی آنلاین را به دلیل دسترسی بیشتر به مسافر در هر مکان و زمانی به کار کردن در تاکسی بی‌سیم و تاکسی تلفنی محله‌ای ترجیح دهند.

بنابراین مسافران و رانندگان رقیب تاکسیرانی آنلاین راتاکسیرانی دیگری از این نوع می‌دانند؛ در شرایط کنونی ۲ پلتفرم بخش عمده بازار سفر با تاکسی آنلاین در شهر تهران را در اختیار دارند. براساس داده این گزارش در سال ۱۴۰۲ متوسط روزانه سفر با تاکسی آنلاین در تهران یکمیلیون و ۷۶۵ هزار مورد بود، ۵۶ درصد این سفرها مربوط به یکی از پلتفرم‌ها و ۴۴ درصد مربوط به پلتفرم دیگر بود. بنابراین باید اینگونه نتیجه گرفت که این پلتفرم‌ها دارای انحصار چندجانبه هستندالبته داشتن انحصار چندجانبه ضرورت موفقیت تاکسیرانی بر خط شناخته می‌شود. هرچقدر یک تاکسیرانی بر خط در نقاط بیشتری از شهر مسافر و راننده داشته باشد و همچنین در هر نقطه از شهر تعداد مسافران و رانندگان بیشتری داشته باشد، واجد شبکه کار آتری است؛ چراکه احتمال جورسازی مسافر و راننده افزایش می‌یابد. در نتیجه استفاده هرچه بیشتر رانندگان و مسافران از یک شبکه، سبب می‌شود ارزش آن شبکه برای مسافران و رانندگان افزایش یابد. به این اثر، اثرهای خارجی شبکه گفته می‌شود. ساختن این شبکه کار دشواری است و همزمان امکان ندارد تعداد پلتفرم های زیادی دارای این شبکه باشند.

در کشورها و شهرهای مختلف جهان نیز، وضعیت بازار تاکسی آنلاین به گونه‌ای است که چند پلتفرم معدود متفاوت همزمان در حال فعالیت در حوزه جورسازی و حمل‌ونقل بر خط مسافرنند؛ برای نمونه، در ایالات متحده آمریکا، بین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱، دو پلتفرم اوبر و لیفت همواره بیش از ۹۵ درصد از بازار را در اختیار داشته‌اند و بازار، حالت انحصار چندجانبه خود را حفظ کرده است. پلتفرم‌های تاکسی بر خط در سایر کشورها نیز شامل دو یا سه پلتفرم اصلی و تعدادی پلتفرم منطقه‌ای هستند.

مکان ۸۰۰ کیلومتر منطقه ساحلی در جنوب شرقی و در استان سیستان و بلوچستان است. این منطقه در امتداد دریای عمان قرار دارد و از مرز ایران با پاکستان در گوادر شروع شده و تا نزدیکی بندر کراچی در پاکستان ادامه دارد.

اگرچه ورود سیاستگذار به بازار انحصاری برای حفظ کیفیت ارائه خدمات و تعیین قیمت منطقی ضروری است، اما این موضوع با قیمت‌گذاری دستوری محقق نمی‌شود؛ چرا که قیمت‌گذاری دستوری نیاز به داده‌های متعددی دارد که سیاستگذار به آن دسترسی ندارد و در عین حال، نرخ به صرفه سفر برای هر راننده و مسافر متفاوت است. در چنین شرایطی ورود به قیمت‌گذاری دستوری می‌تواند تبعات به مراتب منفی‌تری نسبت به اشکالات بازار انحصاری رقم بزند. در بازاری مانند بازار تاکسی آنلاین در شهر تهران که به واسطه حضور ۲ بازیگر اصلی دارای وضعیت انحصار دوجانبه است؛ برای جلوگیری از شکست بازار باید۴ اقدام انجام شود. در غیر این صورت راه و آسودگی خاطر شهروندان آسیب می‌یابد. اولین اقدام، نظارت پسینی نهاد رقابت بر پلتفرم‌های تاکسی بر خط است که بوسیله رسیدگی به رویه‌های ضدرقابتی از نوع تبانی و سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط صورت می‌پذیرد.

دومین اقدام پیشگیری از وقوع تبانی و سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط از طریق حفظ و تقویت الزامات چندمیزبانی (multihoming) برای رانندگان و افزایش حضور رانندگان در شبکه در دو سکو به‌طور همزمان است.

سومین پیشنهاد نیز ایجاد سازوکاری است که مسافران بتوانند هر تقاضای سفر را با یک بار ثبت در تمامی پلتفرم‌های آنلاین سفر ثبت کرده و با رویت هزینه سفر در هر یک، گزینه مناسب‌تر را انتخاب کنند. چهارمین پیشنهاد نظارت بر الگوریتم تعیین قیمت شرکت‌هاست؛ چرا که تعیین قیمت سفرها توسط پلتفرم‌ها رخ می‌دهد. تنظیم‌گر برای اینکه اطمینان یابد الگوریتم شرکت‌ها از روش‌های ناصحیح قیمت‌ها را تعیین نمی‌کند، می‌تواند الگوریتم‌ها را آزمایش یا استانداردهایی را برای آنها ابلاغ کند. تنظیم‌گر نباید الگوریتم شرکت‌ها را به طور کامل در اختیار بگیرد چرا که الگوریتم هر شرکت دانش فنی هر شرکت است و باید فقط در اختیار شرکت باشد.

پنجمین پیشنهاد کاهش بار ترافیکی را بکیه بر توسعه حمل‌ونقل عمومی است که این خدمت به شکل مستقیم، هزینه سفر با تاکسی آنلاین را کاهش می‌دهد.

نایب‌رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق ایران، تأکید کرد: خاموشی‌های گسترده و بی‌برنامه، نه‌تنها به تولید محصول در مزرعه آسیب می‌زند، بلکه کل زنجیره تأمین و صنایع تبدیلی کشاورزی را وارد مرحله‌ای از زیان جدی کرده است؛ این قطعی‌ها باعث پایین‌آیدن تولید، افزایش هزینه‌های تعمیرات و نگهداری تجهیزات آبیاری و حتی آسیب به چاههای آب ـ از جمله ریزش و تخریب آنها ـ می‌شود که در نهایت، زیرساخت‌های حیاتی بخش کشاورزی را فرسوده و امنیت غذایی کشور را با تهدیدی جدی مواجه می‌کند. او با بیان اینکه موضوع «تازاری انرژی» از یک چالش فنی صرف فراتر رفته و اکنون به یک بحران اقتصادی و اجتماعی در بخش کشاورزی بدل شده، گفت: در غیاب یک سیاست پایدار و هدفمند برای تأمین برق در مناطق کشاورزی، ما با کاهش ظرفیت تولید، افزایش هزینه‌ها و ناتوانی در تأمین محصولات تازه‌خوری در بازار داخلی مواجه شده‌ایم. این فقط مشکل کشاورز نیست؛ این زنگ خطر برای امنیت غذایی کشور است.

بر اساس گفته‌های هاشمی، خاموشی‌های مکرر و ناپایدار در مناطق روستایی و کشاورزی، مستقیما فعالیت‌های کلیدی مانند پمپاژ آب، مدیریت گلخانه‌ها و کارگاه‌های فرآوری را مختل می‌کند. او گفت: وقتی تأمین انرژی قطع می‌شود، بسیاری از مراحل زراعی و تولیدی متوقف می‌شوند و این در حالی است که در کشاورزی، زمان و شرایط محیطی نقشی حیاتی دارد.

دیدارهای تخت‌روانچی در مسقط

نجات ملی یمن، صبح پنج‌شنبه در مسقط با معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران دیدار کرد. رئیس هیات مذاکره‌کننده دولت نجات ملی یمن در این دیدار با ارائه گزارشی از آخرین تحولات میدانی در یمن، بر انسجام و همبستگی ملی در بین مردم این کشور تأکید کرد و از حمایت‌های سیاسی و معنوی جمهوری اسلامی ایران از دولت و مردم یمن در مقابل تجاوزهای دشمنان تقدیر نمود. تخت‌روانچی در این دیدار با تمجید از حمایت شرافتمندانه مردم مقتدر و مظلوم یمن از مردم فلسطین، مقاومت بی‌نظیر آنان در مقابله با حملات غیرقانونی و تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی را تاریخی و عزتمندانه توصیف کرد. طرفین در این دیدار در خصوص آخرین تحولات سیاسی و گفت‌وگوهای انجام‌شده با طرف‌های مختلف درباره چگونگی اجرای نقشه راه صلح یمن تبادل نظر کردند.

رایزنی‌های متداوم

در جریان این سفر یازدهمین نشست کمیته مشورت‌های راهبردی سیاسی میان جمهوری اسلامی ایران و سلطنت عمان روز پنج‌شنبه، در محل وزارت امور خارجه عمان در مسقط برگزار شد. پیش‌تر و در روز دوشنبه وزیر کشور عمان به ایران سفر کرد و با رئیس‌جمهور و دبیر شورای عالی امنیت ملی دیدار و رایزنی انجام داد.

ارزایی از سفر به مسقط

همچنین معاون وزیر خارجه در پایان این سفر طی سخنانی گفت: «پس از یک سفر کوتاه اما موفق به عمان، به تهران بازگشتم. روز پنج‌شنبه روز پرکاری در مسقط بود.» وی افزود: «جلسات مفیدی با وزیر امور خارجه عمان، جناب آقای بدر البوسعیدی، و معاون ایشان، آقای خلیفه الحارثی، در مورد مسائل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی داشتیم، ما برای مشورت‌های منظم با برادرانمان در عمان ارزش بسیار قائلیم.» تخت‌روانچی ادامه داد: «همچنین جلسات پرباری در مورد یمن با محمد عبدالسلام از انصارالله و هانس گروندبرگ از سازمان ملل داشتیم.» به گفته معاون وزیر خارجه، کنفرانس مطبوعاتی با رسانه‌های عمانی و گردهمایی دوستانه با جامعه ایرانیان مقیم عمان نیز بخشی از برنامه بود. او در نهایت گفت عمان یک همسایه قابل اعتماد و یک شریک اساسی است و ما با آن کشور روابط عالی و پیوندهای تاریخی داریم.

عمان: میانجی‌گر سنتی

ورای این تحولات، عمان در زمره کشورهای عربی حاشیه جنوبی خلیج‌فارس به شمار می‌رود که همواره مناسبات خوبی با ایران داشته است. این کشور در طول دو دهه گذشته

کشاورزی در بن‌بست انرژی

مجید تخت‌روانچی، معاون وزیر خارجه ایران، روز پنج‌شنبه عازم مسقط پایتخت عمان شد تا علاوه بر حضور در یازدهمین نشست کمیته مشورت‌های راهبردی میان ایران و عمان، در خصوص وضعیت یمن با وزیر خارجه عمان، رئیس هیات مذاکره‌کننده دولت نجات ملی یمن و نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل در امور یمن نیز رایزنی داشته باشد. سفر تخت‌روانچی در شرایطی به مسقط صورت می‌گیرد که پیش‌تر نقشه راه صلح یمن میان عبدالسلام و گروندبرگ با میانجی‌گری عمان برگزار شده بود. گفت‌وگوهای که نخستین دور مذاکراتی از این نوع – دو سال پس از تحولات هفت اکتبر و بالا گرفتن تنش‌ها در منطقه به‌ویژه در آبراه دریای سرخ – به شمار می‌رود و بیانگر این واقعیت است که طرف‌های درگیر در یمن و همچنین ایران و عربستان به‌عنوان دو بازیگر منطقه‌ای ذی‌نفوذ در مذاکرات صلح یمن نسبت به صلح و ثبات در این کشور گنجدزده و درگیر بحران اهتمام دارند.

نقشه‌راه یمن با دیپلماسی ایرانی

در این راستا وزیر خارجه عمان و معاون وزیر خارجه ایران در مسقط درباره تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و لزوم استمرار هماهنگی‌ها و رایزنی‌ها با یکدیگر گفت‌وگو کردند. وزارت خارجه عمان روز پنج‌شنبه در حساب صفحه رسمی خود در پلتفرم ایکس اعلام کرد که بدر البوسعیدی، وزیر خارجه این کشور، میزبان مجید تخت‌روانچی، معاون سیاسی وزیر خارجه ایران بود. وزیر خارجه عمان در ادامه اعلام کرد که این دیدار در چارچوب سفر تخت‌روانچی به عمان برای برگزاری یازدهمین دور از رایزنی‌های سیاسی میان دو کشور انجام شد.

به گزارش این وزارت‌خانه در دیدار تخت‌روانچی و البوسعیدی روابط موجود میان دو کشور بر اساس تمایل مشترک آنها به توسعه زمینه‌های همکاری و مشارکت و ارتقای منافع متقابل به گونه‌ای که در راستای خدمت به مردم دو کشور باشد، مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همچنین در این دیدار دو طرف به بررسی آخرین تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی پرداخته و بر اهمیت استمرار هماهنگی‌ها و رایزنی‌ها میان مسقط و تهران درباره مسائل مختلف موجود و نیز حمایت خود از تمامی تلاش‌ها برای حل‌فصل درگیری‌ها و اختلافات از طریق گفت‌وگو و راهکارهای مسالمت‌آمیز به گونه‌ای که به تحکیم پایه‌های امنیت و ثبات و تقویت راهمای برقراری صلح عادلانه و فراگیر در منطقه منجر شود، تأکید کردند.

بعد از این دیدار نیز هانس گروندبرگ، نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل در امور یمن، عصر روز پنج‌شنبه در مسقط با تخت‌روانچی دیدار و گفت‌وگو کرد. طرفین در این دیدار پیرامون آخرین تحولات سیاسی و میدانی یمن، حملات هوایی علیه خاک یمن و نقشه راه توافق صلح، شرایط بحرانی انسانی و سایر موضوعات مورد اهتمام مشترک بحث و تبادل نظر کردند. در عین حال طی این سفر، محمد عبدالسلام، سخنگو و رئیس هیات مذاکره‌کننده دولت

✦ نخستین صحبت‌های آلوز پس از حضور در سپاهان

هافبک تازوارد سپاهان از حضور در جمع طلایی پوشان ابراز خوشحالی کرد.

ریکاردو آلوز هافبک پرتغالی پیشین تراکتور با حواشی فراوان به سپاهان پیوست و باشگاه اصفهانی در میان اعتراض تراکتوری‌ها امروز به طور رسمی از او رونمایی کرد.

آلوز بعد از پیوستن به سپاهان در گفت و گویی با بخش رسانه‌ای این باشگاه اعلام کرد که از شرایط موجود خوشحال است. او گفت: «هن خیلی هیجان‌زده هستم که به این تیم و باشگاه پیوستم. تمام تلاشم را برای این باشگاه خواهم کرد. خوشحالم از اینکه عضوی از این خانواده هستم.» هافبک پرتغالی تازه وارد سپاهان همچنین بیان کرد: «بی صبرانه منتظر حضور در تمرینات هستم و بازی‌ها شروع شود تا انرژی موجود در این باشگاه را حس کنم و با هم بتوانیم کاری ویژه انجام بدهیم.»

✦ مدافع استقلال در قطر جراحی می‌کند

مدافع ازبکستانی استقلال خواهان جراحی زانوئ خود در قطر شده است.

رستم آشورماتوف مدافع ازبکستانی و تازوارد استقلال در جریان تمرینات پیش‌فصل دچار مصدومیت شدیدی شد و بعد از پیگیری‌ها مشخص شد که با پارگی رباط صلیبی روبه‌رو است. آشورماتوف که با بدشانسی باید ماه‌ها دور از فوتبال باشد، احتمالاً نامش از لیست تیم خارج خواهد شد و نیم فصل با بهبودی نسبی می‌تواند برگردد.

این مدافع ازبکستانی در آخرین خواسته خود از مسئولان استقلال ، خواهان جراحی در کمپ اسپایر قطر شده اما این مسئله هنوز با موافقت آبی پوشان مواجه نشده است.

مسئولان استقلال قصد دارند آشورماتوف را متقاعد به جراحی در داخل ایران کنند و به همین خاطر باید جلسه‌ای با او داشته باشند. از طرف دیگر استقلال هنوز اقدامی برای انجام جراحی مدافع ازبک در خارج از ایران انجام نداده و همه چیز به روزهای آینده موکول شده است.

✦ خرید جدید استقلال خداحافظی کرد

سعدی سحرخیزان با انتشار یک استوری احساسی، رسماً از هم‌تیمی‌هایش در اورنبورگ خداحافظی و برایشان آرزوی موفقیت کرد. سعید سحرخیزان، مهاجم ایرانی باشگاه اورنبورگ، با انتشار یک استوری در صفحه اینستاگرامش، از هم‌تیمی‌های خود خداحافظی کرد و برای آن‌ها در ادامه مسیر آرزوی موفقیت کرد.

این خداحافظی نشان‌دهنده پایان رسمی حضور او در فوتبال روسیه و آغاز فصل جدیدی از دوران حرفه‌ای‌اش در ایران است. سحرخیزان که فصل، گذشته عملکرد خوبی در لیگ برتر روسیه داشت، حالا پس از توافق کامل میان باشگاه استقلال و اورنبورگ، آماده بازگشت به فوتبال ایران شده است.

طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، این بازیکن امشب وارد تهران می‌شود تا پس از حضور در باشگاه استقلال، قرارداد رسمی خود را امضا کرده و رسماً به‌عنوان یکی از خریدهای مهم تابستانی آبی‌پوشان معرفی شود.

✦ مصدومیت ۲ هفته‌ای مدافع ملی‌پوش پرسپولیس

رئیس کمیته پزشکی پرسپولیس گفت: مرتضی پورعلی‌گنجی نیازی به جراحی ندارد و با گارد محافظ امکان انجام کامل تمرینات را هم خواهد داشت. دکتر فرید زرینه در گفتگو با سایت رسمی باشگاه پرسپولیس در ارتباط با وضعیت مدافع سرخپوشان اظهار داشت: آقای پورعلی گنجی در بازی دوستانه با تیم آلومینیوم اراک دچار آسیب‌دیدگی از ناحیه بینی شد. گرافی انجام شده یک شکستگی خطی را نشان دادوی گفت: این نوع آسیب نیازی به جراحی نداشته و مراقبت‌های لازم یک دوره درمان دو هفته‌ای دارد. او با گارد محافظ، امکان تمرینات با توپ را خواهد داشت و بدون گارد تمرینات بدون توپ می‌تواند انجام بدهد. استفاده از گارد برای محافظت و عدم تشدید آسیب در صورت برخورد توپ یا دیگر برخورد‌های معمول در بازی فوتبال است.

✦ ورود استقلال به لیگ بسکتبال

تیم فوتبال استقلال رسماً فصل جدید بسکتبال شده و قرار است در صحن جدید رقابت‌های لیگ بسکتبال حضور یابد. مؤید این موضوع هم انتخاب یکی از بهترین مربیان داخلی است که باشگاه استقلال از این خبر رونمایی کرده است. باشگاه استقلال در این راستا به مصوبه هیأت‌مدیره اشاره کرده که در آن تأکید شده به تشکیل تیم‌های ورزشی به جز فوتبال در دو بخش آقایان و بانوان. به همین منظور تیم بسکتبال تشکیل شده و هدایت تیم بسکتبال آقایان استقلال به مهران شاهین طبع واگذار شده است. در عین حال باشگاه استقلال تیم بسکتبال بانوان خود را نیز راه‌اندازی کرده و قرار است مربیگری این تیم را فرزانه حمایي برعهده بگیرد.

تیم با ۳ برد متوالی آماده ورود به دیدار حساس بعدی خواهد شد. این روند موفقیت‌آمیز می‌تواند علاوه بر تثبیت صدرنشینی در لیگ، انگیزه بازیکنان را برای ادامه مسیر و حتی صعود دوباره در رقابت‌های آسیایی افزایش دهد. سایپنتو همواره بر اهمیت روحیه پیروزی تأکید داشته و می‌داند که از دست دادن امتیاز مقابل مربیان جوان و تازه‌کار مانند سعید دقیقی قابل توجهیه نیست. او تیم را آماده کرده تا با تمرکز کامل و حداکثر تلاش، از میدان دست‌گیری دست پر بیرون بیاید.در زمینه فنی، استقلال باید با دقت عمل کند و همانند بازی‌های حساس قبلی، هوشیاری در خط دفاع را حفظ کرده و اجازه ندهد پیکان از کمترین فرصت‌ها بهره ببرد. در ادامه، استفاده از موقعیت‌های حادقل نیز اهمیت زیادی دارد، زیرا گلزنی تعیین‌کننده نتیجه نهایی خواهد بود. شاگردان سایپنتو باید با مدیریت شرایط و کنترل بازی، فشار را به حریف وارد کنند و از هر فرصتی برای گلزنی استفاده ببرند تا پیکان نتواند به این تیم زخم وارد کند.امتیاز کامل این بازی نه تنها برای بالا رفتن روحیه آبی‌ها حیاتی است، بلکه برای حفظ روند صدرنشینی و ادامه رقابت نزدیک با دیگر مدعیان نیز اهمیت بالایی دارد. هواداران استقلال چشم‌انتظار عملکرد تیم خود هستند و انتظار دارند شاگردان سایپنتو با انگیزه و تمرکز کامل، از این رقابت سخت عبور کنند.

در این شرایط، مدیریت تیم، کادر فنی و بازیکنان باید هماهنگ عمل کنند تا استقلال بتواند با موفقیت از این مرحله عبور کرده و همچنان مدعی اصلی قهرمانی باقی بماند.

باید دید استقلال در این ایام که به یک مدعی جدی تبدیل شده آیا می‌تواند از فراز و نشیب فاصله گرفته و برخلاف دیگر مدعیان به بردهای خود تداوم بخشد یا خیر؟ یک لغزش جایگاه استقلال را در جدول به مخاطره جدی خواهد انداخت.

جدایی آسان آسانی

در روزهای اخیر، موضوع احتمال جدایی یاسر آسانی از استقلال بار دیگر به یکی از بحث‌های جدی پیرامون این باشگاه تبدیل شده است؛ موضوعی که ریشه آن به بندی عجیب در قرارداد این بازیکن بازمی‌گردد. بر اساس مفاد قرارداد، آسانی می‌تواند در ۱۵روز ابتدایی فصل نقل‌وانتقالات آینده با پرداخت مبلغ ۵۰۰هزار دلار، قرارداد خود را به‌صورت یک‌طرفه فسخ کند؛ بندی که حالا سؤالات و ابهامات زیادی را درباره نحوه تنظیم قرارداد و میزان آینده‌نگری مدیران استقلال ایجاد کرده است.

این در حالی است که باشگاه استقلال در ابتدای فصل جاری برای دریافت رضایتنامه یاسر آسانی مبلغ قابل توجه ۸۵۰ هزار دلار به باشگاه گوانگجو پرداخت کرده است. پرداخت چنین رقمی نشان‌دهنده اهمیت این بازیکن در برنامه‌های فنی استقلال بوده، اما تصمیم عجیب مدیران وقت باشگاه برای تعیین بند فسخ ۵۰۰هزار دلاری، عملاً استقلال را در موقعیتی قرار داده که ممکن است با ضرری آشکار مواجه شود. به بیان ساده، استقلال برای جذب این بازیکن هزینه‌ای بیشتر از مبلغی که احتمالاً بابت جدایی او دریافت خواهد کرد، پرداخت کرده است. پیش‌تر نیز گمانه‌زنی‌هایی درباره احتمال جدایی آسانی مطرح شده بود و برخی منابع از علاقه باشگاه‌های خارجی به جذب این بازیکن خبر داده بودند. حال با مشخص شدن بند فسخ، این گمانه‌زنی‌ها رنگ و بوی جدی‌تری به خود گرفته است. سؤال اصلی اینجاست که چرا باشگاه استقلال در زمان عقد قرارداد، رقم بالاتری را برای بند فسخ در نظر نگرفته تا در صورت جدایی احتمالی، منافع مالی باشگاه حفظ شود؟

چنین تصمیمی بیش از هر چیز نشان‌دهنده ضعف در مدیریت قراردادها و نبود آینده‌نگری لازم است. استقلال به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین باشگاه‌های فوتبال ایران، باید در تنظیم قرارداد بازیکنان کلیدی خود، منافع بلندمدت باشگاه را در اولویت قرار دهد، نه اینکه با گنجاندن بندهایی اینچنینی، دست خود را در مذاکرات آینده ببندد. به‌رحال هواداران استقلال ناچارند با واقعیت موجود کنار بیایند. اما اگر قرار باشد یاسر آسانی از این تیم جدا شود، باشگاه باید تلاش کند تا از مسیرهای دیگر از جمله مذاکره برای انتقال بهتر یا تمدید قرارداد با شرایط جدید، بیش‌ترین سود ممکن را ببرد. آنچه مسلم است، تکرار چنین اشتباهاتی می‌تواند هزینه‌های سنگینی به استقلال تحمیل کند؛ هزینه‌هایی که مستقیماً از جیب باشگاه و هواداران پرداخت می‌شود.

سایپنتو: درباره اندونگ تاجرنیا باید توضیح دهد

سایپنتو، سرمربی استقلال در آستانه تقابل با تیم پیکان در هفته نوزدهم لیگ برتر فوتبال ایران این جملات را درباره بازی به زبان آورد: «بازی با پیکان همیشه برای استقلال سخت است؛ آنها بازیکنان باتجربه‌ای دارند و از عقب دفاع می‌کنند و با سیستم ۱-۴-۵ بازی می‌کنند. این بازی برای ما یک فینال دیگر است. ما در صدر جدول هستیم و باید این فینال را ببریم و روند موفقیت خود را ادامه دهیم که این به خود ما بستگی دارد.»

او درباره وضعیت اندونگ اظهار داشت: «اندونگ گفته دیگر برنمی‌گردد، ولی او بازیکن کلیدی و مهم ما بود. نمی‌دانم چه اتفاقی رخ داده و از این موضوع بسیار ناراحت هستم. مدیرعامل بهترین شخص برای پاسخ‌گویی به مسائل اندونگ است.» سرمربی استقلال درباره شرایط سفرهای تیم گفت: «همیشه دوست دارم در تهران بازی کنیم. سه روز سفر متوالی خسته‌کننده است و برای تیمی مثل استقلال که صدرنشین است، خوشحال‌کننده نیست. تراکتور، سپاهان و حتی پرسپولیس در این زمینه مشکلی ندارند. انتظار دارم با تیم همراهی شود و سفرهای پی‌درپی کاهش یابد.»

در تاریخ دربی چیزی نمانده که رسانه‌ها به آن نپرداخته باشند اما در جبهه هر تیم می‌توان روی برخی نکات ایستاد و آمار مربوط به آن را مرور کرد. مثلاً اینکه کدام مدافعان برای پرسپولیس در تاریخ دربی گل زده‌اند و این گل‌ها چه نقشی در نتیجه دربی داشته است. شاید جالب باشد که بدانید در تمام دربی‌های قبل از انقلاب هیچ مدافعی برای پرسپولیس در مصاف با رقیب دیرینه موفق به گلزنی نشده بود. در آن سال‌ها زنده‌یادان حسین همیشه جوان، ناظم گنجاپور و جهانگیر فتح‌احی شاید به نوعی کم‌نام و نشان‌ترین گلزنان این مسابقه تاریخی بوده‌اند که همه در خط میانی و خط حمله بازی می‌کردند. جالب‌تر اینکه این روند تا بیست سال بعد از انقلاب هم ادامه پیدا کرد و اولین مدافعی که برای پرسپولیس در دربی گل زد کسی نبود جز مهدی هاشمی نسب که حالا خودش را یک استقلال‌ی دوآتشه می‌داند و احتمالاً تصاویر مربوط به گلزنی‌هایش به استقلال را از ذهن پاک کرده است. هاشمی‌نسب با پنج گل زده در دربی‌ها یکی از بهترین گلزنان تاریخ برگزاری این مصاف است که چهار تا را به استقلال و یکی را به پرسپولیس زده است.اولین گل هاشمی‌نسب به استقلال در دربی شماره ۴۵ و ابان ماه سال ۱۳۷۷ اتفاق افتاد که تک گل آن مسابقه هم بود و باعث شد تا پرسپولیس بعد از سال‌ها دوری از برد دربی صاحب سه برد متوالی در مقابل رقیب دیرینه شد.

صلاح، به جام ملت‌ها برو!

آرنه اسلوت، سرمربی لیورپول، در روزهایی که پرونده حضور محمد صلاح در جام ملت‌های آفریقا دوباره به موضوعی بحث‌برانگیز تبدیل شده، موضعی شفاف اتخاذ کرده است. او پیشنهاد جدایی زودهنگام ستاره مصری را رد کرد و اعلام داشت صلاح تا دیدار برابر برایتون در مرسی‌ساید در اختیار تیم می‌ماند و مطابق مقررات، ۱۵دسامبر به اردوی مصر ملحق خواهد شد. اسلوت تأکید کرد، این تصمیم محصور «گفت‌وگویی سه‌جانبه» میان باشگاه، بازیکن و فدراسیون فوتبال مصر بوده و چیزی خارج از چهارچوب‌های فیفا در میان نیست. اسلوت

در این خصوص گفت: «فیفا زمان مشخصی را تعیین کرده و ۱۵دسامبر آخرین فرصت برای آزادسازی بازیکن است. ما هم بر همان اساس عمل کردیم.»

این تصمیم در حالی نهایی شده که صلاح فصل جاری را با افتی طولانی‌مدت پشت سر گذاشته است. چهار گل و دو پاس گل در ۱۲مسابقه لیگ برتر برای مهاجمی که طی سال‌های اخیر استانداردهای متفاوتی از ثبات و قدرت ارائه داده بود، آمار قابل قبولی نیست. کاهش تعداد شوت‌ها، حضور کمتر در محوطه محسوس و افت محسوس در دریل‌زنی، تصویری از مهاجمی می‌دهد که هنوز در حال جست‌وجوی فرم ایده‌ال است. به همین دلیل عملکرد او زیر ذره‌بین قرار گرفته و بحث وابستگی بیش از حد لیورپول به یک ستاره نیز دوباره پیش کشیده شده است. لیورپول اما در مقطع حساسی از فصل قرار دارد؛ پیروزی ۲برفصر مقابل وستهم سقوط نگران‌کننده هفته‌های قبل را متوقف کرد و دیدارهای پیش‌رو برابر ساندردلند و لیدز می‌تواند سکویی برای بازیافتن ثبات پیش از مصاف مهم لیگ قهرمانان با اینتر باشد. با این حال، مهم‌ترین چالش پیش‌رو نه مسابقات نزدیک، بلکه غیبت احتمالی طولانی‌مدت صلاح در دوران جام ملت‌های آفریقااست؛ تورنمنتی که ممکن است تا هشتت بازی او را از ترکیب لیورپول دور کند. با توجه به اینکه فینال این رقابت‌ها ۱۸ژانویه برگزار می‌شود، بازگشت صلاح ممکن است به اواخر ژانویه موکول شود؛ فشاری که می‌تواند ساختار هجومی لیورپول را در یکی از شلوغ‌ترین مقاطع فصل مختل کند.

با این حال، فضای هواداری این بار نسبت به غیبت صلاح متفاوت است. اگر در دوره‌های گذشته جام ملت‌های آفریقا، رفتن صلاح به اردوی مصر برای هواداران لیورپول یک کابوس همیشگی بود، امسال شرایط تغییر کرده است. لیورپول در دو بازی که صلاح را در اختیار نداشت، برابر استون‌ویلا و وستهم به پیروزی رسید و نشانه‌هایی از یک تیم متعادل‌تر و کمتر وابسته به سوپرستار مصری دیده شد. اسلوت نیز با تاکتیک‌های منعطف و چرخش حساب‌شده بازیکنان، تیمی ساخته که شاید بهتر از گذشته بتواند دوره غیبت او را مدیریت کند.

آیا چلسی مدعی قهرمانی است؟

و معمولاً وضعیت واقعی تیم‌ها در دقیق‌تر از جدول نشان می‌دهد. این آمار با واقعیت جدول هم همخوانی دارد: آبی‌ها پیش از این هفته سومین تفاضل گل لیگ را نیز ثبت کرده بودند. همچنین تنها سیتی و آرسنال در ۱۲ هفته اول گل‌های بیشتری زده‌اند. البته یک نکته مهم نباید نادیده گرفته شود: آسان‌تر بودن برنامه چلسی نسبت به رقباً. آنها هنوز در برابر بخشی از حریفان بزرگ، از جمله منچسترسیتی و استون‌ویلا، قرار نگرفته‌اند و این می‌تواند تصویر دقیق‌تری از جایگاه واقعی‌شان ارائه کند. بر پایه نرخ امتیازگیری فعلی هم، چلسی در پایان فصل روی عددی حدود ۷۳ امتیاز خواهد ایستاد؛ نمره‌ای که طی چند سال اخیر حداقل امتیاز لازم برای کسب سهمیه بوده، اما برای فتح لیگ برتر کافی نیست چرا که میانگین امتیازات قهرمانان در ۹ فصل گذشته نزدیک به ۹۳ بوده است. مهم‌ترین تفاوت ملموس، افزایش جسارت مارسکا در استفاده از نیمکت است؛ نقطه‌ای که چلسی را به تیمی منعطف‌تر تبدیل کرده. ۱۱٫۶ درصد دقایق چلسی در لیگ توسط بازیکنان تعویضی سپری شده؛ رقمی که بالاترین در لیگ است و تقریباً دو برابر فصل قبل. این چرخش مداوم باعث شده بازیکنان ذخیره آماده بمانند و حتی هنگام تغییر گسترده ترکیب، افت کیفیت چشمگیر نداشته. هرچند مواردی مثل نمایش برطح‌ای تیم ذخیره در برابر قریباغ هنوز رنگ خطر هستند. چلسی همچنین از وابستگی به یک

بایکان در بست تا صدر

✎ عرفان حمیدی – فوتبال ایران این روزها در انتظار دو اتفاق بزرگ به سر می‌رد. تنها دو روز تا دربی صد و ششم و قرعه‌کشی جام جهانی ۲۰۲۶ باقی مانده است.

تیم‌های استقلال و پیکان امروز عصر در ورزشگاه شهید دستگردی تهران به مصاف یکدیگر خواهند رفت. این دیدار ساعت ۱۷:۰۰ آغاز می‌شود و پیکان به عنوان میزبان پذیرای شاگردان سایپنتو است. بازی بدون حضور تماشاگر برگزار خواهد شد و از این رو تمرکز دو تیم صرفاً روی میدان و تاکتیک‌های خود خواهد بود.

در دیدار رفت، دو تیم با نتیجه ۲-۲ به تساوی رسیدند. پیکان در آن بازی نشان داد تیمی جسور و رو به جلو است که از تاکتیک‌های حساب‌شده استفاده می‌کند و همین موضوع باعث شد در ادامه فصل نیز نتایج قابل توجهی کسب کند. البته هفته گذشته این تیم یک بازی مهم را مقابل شمس‌آذر قزوین باخت تا مشخص شود روند سینوسی در این تیم همچنان ادامه دارد. با این حال، در دیدار اخیر خارج از خانه، استقلال موفق شد با یک گل استقلال خوزستان را شکست دهد و توانایی خود را در کسب پیروزی حتی در بازی‌های دشوار خارج از خانه نشان دهد و با روحیه مناسب گام به این بازی بگذارد.

استقلال در هفته جاری دو بار در ورزشگاه شهید دستگردی به میدان خواهد رفت که یکی مقابل همین پیکان است و دیگری نیز در مقابل شمس‌آذر که در روز پایانی هفته انجام خواهد شد. استقلال باید سعی کند تا پیش از بازی آسیایی خود با دو بر پی در پی و خاطره شیرین ورزشگاه شهید دستگردی را

کنعانی رفت و برگشت

دیگر درباره دوران من حرف نزنید

«دیگر حرف زدن از کسانی که قبل‌تر بودند، به هیچ کس کمک نمی‌کند.» او تأکید کرد که نه خودش نیاز دارد مدام جای خالی او در ترکیب رئال مطرح شود، و نه رئال باید با سایه نسل قبل سنجیده شود. کروس یادآوری کرد که دورانش در مادرید با لیخند و یک جام به پایان رسیده و اکنون زمان دیگری آغاز شده است: «رئال باید راه بردن را با نوع دیگری از بازیکنان پیدا کند.» او در ادامه، با لحنی فروتنانه هرگونه توصیه از سوی خود برای ژابی آلونسو سرمربی فعلی رئال را رد کرد و گفت: «من مربی تیم نولهانان هستم، واقعاً در حال حاضر نصیحتی برای ژابی ندارم.» کروس این فرصت را غنیمت دانست تا دوباره تأکید کند که نسل او با زوج تاریخی «کاسمیرو-موردریچ» متعلق به مقطع دیگری از فوتبال بوده و لزوماً با نسل فعلی قابل مقایسه نیست: «نه بهتر است و نه بدتر، فقط راهی متفاوت است.»

پیشرفت او فوق‌العاده بوده، اما گاهی فشارها او را از بازی خارج می‌کند. هنوز جوان است و بهتر مدیریت خواهد کرد.» به باور کروس، بسیاری از واکنش‌های احساسی وینیسوس محصول محیط و فشار رقباست.

کروس همچنین آرامش را کلید موفقیت رئال مادرید در شرایط پر سر و صدای این روزها دانست: «من هیچ نشانه‌ای از عصبی بودن در تیم ندیده‌ام. همه چیز به پیدا کردن مسیر برمی‌گردد، این تیم توان بردن همه چیز را دارد.» او در پایان درباره فعالیشت در فوتبال پایه گفت که مربیگری در رده‌های پایین را دوست دارد اما برنامه‌ای برای حضور در سطح حرفه‌ای ندارد. «کودکان بهتر بازی می‌کنند وقتی آزاد باشند و نترسند. من همین‌جا راضی‌ام، بدون برنامه‌ریزی برای ده سال آینده.» این صحبت‌ها بار دیگر نشان داد که کروس همچنان با آرامش، منطق و صداقت خاص خودش، حتی پس از خداحافظی نیز در قلب بحث‌های رئال مادرید جای دارد، اما ترجیح می‌دهد نگاه‌ها از گذشته جدا و به آینده معطوف شود.

چند ماه پس از شروع کار انزو مارسکا در استمفوردبریج، هر بار که صحبت از شانس قهرمانی چلسی پیش می‌آمد، او با صراحت این ایده را کنار می‌گذاشت. سرمربی ایتالیایی باور داشت تیمش هنوز در سطحی نیست که بتواند با آرسنال، منچسترسیتی یا لیورپول رقابت کند؛ تحلیلی که فصل گذشته درست از آب درآمد و چلسی تنها در آخرین روز لیگ سهمیه لیگ قهرمانان را قطعی کرد. اما حالا در فصل جدید، لحن مارسکا نسبت به گذشته اندکی تغییر کرده است؛ هرچند همچنان احتیاط در حرف‌هایش دیده می‌شود. دیدار حساس روز یکشنبه مقابل آرسنال که با تساوی ۱-۱ به پایان رسید، تصویر خوبی از موقعیت کنونی چلسی ارائه داد. آبی‌ها که از میانه نیمه دوم ۱۰ نقره شدند، نه‌تنها فرو نپاشیدند بلکه یکی از منسجم‌ترین نمایش‌های فصل خود را مقابل صدرنشین ارائه کردند و نشان دادند فاصله‌شان با بالای جدول بیش از گذشته کم شده است. اگرچه پیروزی می‌توانست اختلاف سه امتیازی با صدر بسازد، اما همین یک امتیاز هم روایت تازه‌ای از پشرفت چلسی عرضه کرد.

فراتر از نتیجه، داده‌های تحلیلی نیز از روند رو به رشد تیم حمایت می‌کند. چلسی در معیار «تفاضل امید گل» ایجاد شده و متحمل شده بدون پنالتی در هر بازی «سومین تیم برتر لیگ است؛ شاخصی که کیفیت موقعیت‌های خلق‌شده و دریافت‌شده را اندازه می‌گیرد

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰٫۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰٫۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰٫۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰٫۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰٫۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰٫۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰٫۰۰۰ ●

روزنامه **دراقتصاد** روزنامه اقتصادی **www.marzeghtesad.ir** یکنشنبه ۱۲ بهمن ماه۱۴۰۴ شماره۸۵۴

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین

چرخه معیوب اسقاط با نسخه جدید

مر تفضی اکبری –در حالی که آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون سامان دهی صنعت خودرو، خودروسازان را ملزم می‌کرد به‌ازای تولید هر ۱۲دستگاه خودرو، یک خودروی فرسوده‌را از رده خارج کنند.

اظهارات اخیر وزیر صمت از اصلاح این نسبت و کاهش آن به چهار دستگاه خودرو حکایت دارد؛ تغییری که همزمان با آغاز فرآیند واگذاری سهام خودروسازان به بخش خصوصی، بار دیگر مسوولیت اسقاط خودرو را متوجه بخش تولید می‌کند.

این در شرایطی است که تجربه پیشین سپردن تکالیف اسقاط به خودروسازان نه‌تنها به بهبود روند خروج خودروهای فرسوده منجر نشد، بلکه به افت محسوس آمار اسقاط انجامید؛ موضوعی که اکنون نگرانی‌ها را نسبت به تداوم روند کاهشی نوسازی ناوگان و کارآمدی اصلاحیه جدید تشدید کرده است. آنچه مشخص است، محول کردن مسوولیت اسقاط به خودروساز در شرایطی که اختیار قیمت‌گذاری محصولات همچنان در اختیار نهادهای دولتی باقی‌مانده، با منطق اقتصادی و الزامات تولید همخوانی ندارد. خودروسازی که امکان انعکاس هزینه‌های اسقاط در قیمت نهایی محصول را ندارد، ناگزیر یا از اجرای کامل این تکلیف بازمی‌ماند یا آن را به شکل حداقلی و صوری پیش می‌برد. با این حال با نگاهی به تجربیات اقتصادهای پیشرو به این نتیجه می‌رسیم که خروج خودروی فرسوده نه‌تنها یک اقدام محیط‌زیستی، بلکه موتور محرک بخش تولید و نوسازی ناوگان تلفی می‌شود. همچنین این سیاست‌ها معمولا در قالب برنامه‌های تشویقی هدفمند دولت‌ها برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی و ارتقای استانداردهای آلایندگی اجرا می‌شوند. برای مثال، در کشورهایی مانند آلمان یا فرانسه، مصرف‌کنندگان هنگام خرید یک خودروی جدید از دولت یارانه یا تخفیف دریافت می‌کنند و در ازای آن، خودروی فرسوده‌شان را برای اسقاط تحویل می‌دهند. سازوکاری که با دو اثر اقتصادی همراه است؛ تحریک تقاضا و نوسازی سرمایه.

اما در ایران روند اسقاط مسیر متفاوتی را در پیش گرفته است. به اعتقاد تحلیلگران، چالش اصلی در کندی فرآیند اسقاط خودرو در اقتصاد ایران، ناشی از ماهیت کالای سرمایه‌ای خودرو است. به بیانی دیگر، هنگامی که یک کالا در سطح اقتصاد کلان و برای مصرف‌کننده، از کارکرد صرفا مصرفی خارج شده و جنبه سرمایه‌ای پیدا می‌کند، ارزش بازار آن حتی در صورت فرسودگی شدید، دچار تورم شده و از ارزش ذاتی خود فاصله می‌گیرد. این پدیده به این مناسبت که مصرف‌کننده ترجیح می‌دهد خودروی مستهلک و مدل پایین خود را به جای اسقاط، به‌عنوان یک دارایی باارزش در برابر تورم نگهداری کند. بنابراین، تا زمانی که انتظارات تورمی و جایگاه خودرو به‌عنوان یک دارایی مطمئن در سبد خنوار ادامه یابد، انگیزه اقتصادی برای جایگزینی و اسقاط به‌شدت تضعیف خواهد شد.

نگاهی به آمارها هم نشان از روند کاهشی اسقاط در کشور دارد؛ طبق داده‌های آماری منتشرشده از سوی وزارت صمت، در ۹ماه امسال فقط ۱۷۴هزار دستگاه خودرو از رده خارج شده‌اند که با هدف‌گذاری اعلام‌شده در برنامه هفتم توسعه که اسقاط ۵۰۰هزار دستگاه خودروی فرسوده در سال است، فاصله معناداری دارد. ضمن اینکه منابع رسمی از وجود هفت‌میلیون خودروی سواری فرسوده که بالای ۱۱سال عمر دارند، خبر می‌دهند.

چرخه معیوب خروج فرسوده‌ها

در همین ارتباط، حاتمی، رئیس ستاد نوسازی ناوگان حمل‌ونقل وزارت صمت، با اشاره به اینکه بر اساس آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون سامان‌دهی صنعت خودرو، به ازای هر ۱۲خودروی تولیدی باید یک خودروی فرسوده از رده خارج شود، به «دنیایاقتصاد» گفت: «طبق اصلاحیه‌ای که اخیرا انجام شده، این نسبت به ازای هر چهار خودرو یک خودرو اسقاطی تغییر یافته است. اجرای این اصلاحیه موجب تسریع در فرآیند اسقاط خواهد شد.» وی ادامه داد: «تنحه اجرای این روند نیز مطابق با مفاد قانون سامان‌دهی صنعت خودرو است و موضوع جدیدی تعریف نشده، بلکه این تغییر نوعی انطباق با همان ماده ۱۰ قانون سامان‌دهی صنعت خودرو محسوب می‌شود.»

حاتمی با اشاره به الگوی دیگر کشورها، اظهار کرد: «در سایر کشورها فرآیند خروج خودروهای فرسوده با سخت‌گیری بسیار بیشتری انجام می‌شود؛ به‌طور مثال سن فرسودگی خودرو در کشورهای اروپایی حدود ۱۰سال است، درحالی‌که در ایران این سن بیش از ۲۰سال تعیین شده است.» وی اضافه کرد: «با توجه به شرایط اقتصادی و تحریم‌های موجود، مقایسه مستقیم و الگوبرداری از این کشورها چندان منطقی نیست؛ زیرا بهای تمام‌شده تولید خودرو در ایران متفاوت است.»

وی با اشاره به پرداخت مالیات سبز، در این‌باره توضیح داد: «در بسیاری از کشورها مالیات سبز دریافت می‌شود؛ به این معنا که خودروساز به جای مشارکت مستقیم در فرآیند اسقاط، مالیات پرداخت می‌کند و منابع حاصل از آن در جهت کاهش آلایندگی و حرکت به سمت تولید با کربن صفر صرف می‌شود.» حاتمی در پاسخ به این پرسش که چه طرح‌هایی می‌تواند در کشور ما برای اسقاط خودرو انگیزه ایجاد کند، گفت: «در شرایط فعلی ایران نیز اگر بتوان با خروج هر خودروی فرسوده صرفه‌جویی حاصل‌شده را به‌عنوان آورده‌ای برای فرآیند اسقاط در نظر گرفت، این روند می‌تواند شدت بیشتری بگیرد. همچنین اگر این آورده به‌صورت یارانه میان مردم توزیع شود، می‌تواند عاملی موثر در تسریع روند جایگزینی خودروهای فرسوده باشد؛ موضوعی که در ماده۴۶ برنامه هفتم توسعه نیز بر آن تاکید شده است.»وی در پاسخ به این پرسش که به چه خودرویی فرسوده گفته می‌شود، تصریح کرد: «بر اساس ماده چهار آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون سامان‌دهی صنعت خودرو، سن فرسودگی برای وسایل نقلیه با کاربردهای مختلف متفاوت است؛ برای خودروهای سواری، سن فرسودگی بیش از ۲۰سال در نظر گرفته شده، یعنی خودروهایی که قبل از سال ۱۳۸۴ تولید شده‌اند، مشمول تعریف خودروی فرسوده هستند.» حاتمی ادامه داد: «همچنین خودروهایی که ۱۵ سال عمر دارند، امکان اسقاط دارند؛ هرچند الزام قانونی برای این بازه (بین ۱۵ تا ۲۰ سال) وجود ندارد. خودروهای با سن بالای ۲۰سال علاوه بر شمول در طرح اسقاط، مشمول ممنوعیت‌های ماده هشت قانون هوای پاک نیز می‌شوند، از جمله ممنوعیت تردد و تعویض پلاک در کلان‌شهرها، نداشتن امکان بیمه، یا ورود به طرح‌های کاهش آلودگی هوا.»

سعید مدنی، مدیرعامل اسبق سایپا هم با اشاره به روند کاهشی اسقاط

شنبی برای سایه

و هفتاد و دومین شب از شب‌های بخارا به یادبود این شاعر -نیاوران به نشانی خیابان پاسداران، مقابل پارک نیاوران، برگزار اختصاص یافته است.این نشست با همکاری نشر کارنامه و می‌شود.پخش خواندن شعر «ارغوان» با صدای سایه، نمایش همزمان با سومین سالروز درگذشت هوشنگ ابتهاج(ها. فرهنگسرای نیاوران، در ساعت شش بعدازظهر جمعه‌هفدهم مردادماه ۱۴۰۴ با سخنرانی زیبا اشراقی، پریا فضل‌اله، یلدا ابتهاج و علی دهباشی در سالان خلیج فارس فرهنگسرای

خودرو در کشور، به «دنیایاقتصاد» گفت: «مشکل اصلی در عدم تحقق هدف اسقاط خودروها این است که برنامه‌های تدوین‌شده در مورد چشم‌انداز صنعت خودرو که از سال‌ها پیش طراحی شده بود و بر اساس آن قرار بود در سال جاری به تولید سه‌میلیون خودرو در سال برسیم، هیچ‌گاه به‌صورت دقیق پایش و پیگیری نشد.» مدنی ادامه داد: «در نتیجه، نه‌تنها به عدد سه‌میلیون نرسیدیم، بلکه حتی تولید یک‌ونیم‌میلیون دستگاه خودرو نیز به‌سختی تحقق یافته است.»

وی با تاکید بر اینکه یکی از عوامل اصلی افت اسقاط خودروی فرسوده، افت تولید در سال‌های گذشته است، در این‌باره اظهار کرد: «مطابق با برنامه چشم‌انداز ۱۴۰۴ مقرر بود سالانه حدود ۱.۵ تا ۲میلیون دستگاه خودرو برای مصرف داخلی تولید شود، ۵۰۰هزار تا یک‌میلیون دستگاه برای صادرات و ۵۰۰هزار خودرو نیز برای جایگزینی خودروهای فرسوده اختصاص یابد.» به گفته وی، «با این حال، به‌دلیل زیان‌دهی شرکت‌های خودروسازی و مشکلات نقدینگی آنها، این اهداف محقق نشد.»مدنی ادامه داد: «از سوی دیگر، خودروسازان برای جبران کمبود نقدینگی اقدام به پیش‌فروش برخی محصولات خود کردند که این پیش‌فروش‌ها برایشان تعهدات تحویل سنگینی ایجاد کرد. به این ترتیب، موضوع جایگزینی خودروهای فرسوده عملا به حاشیه رفت و تعداد خودروهایی که باید اسقاط می‌شدند، تحقق نیافت.»

وی با تاکید بر اینکه در دو دهه گذشته به هدف پیش‌بینی‌شده برای اسقاط خودروی فرسوده نرسیدیم، تصریح کرد: «به‌دلیل عقب‌ماندگی در انجام تعهدات، کمبود نقدینگی، نبود برنامه‌ریزی منسجم و نبود نظام پایش موثر برای اجرای چشم‌انداز ۱۴۰۴، روند اسقاط نیز یا متوقف شد یا به‌شدت کند پیش رفت.»مدیرعامل سابق گروه خودروسازی سایپا با اشاره به اینکه اگرچه برنامه‌ریزی کلان در زمینه‌ی اسقاط توسط دولت انجام می‌شود، اما اجرای آن بر عهده خودروسازان است، گفت: «طبعتا در شرایطی که شرکت‌های خودروسازی با زیان و مشکلات مالی روبه‌رو هستند، انجام این فرآیند برای آنها اولویتی ندارد. تا زمانی که وضعیت مالی خودروسازان اصلاح نشود، اجرای طرح اسقاط عملا ممکن نیست.»مدنی اضافه کرد: «مگر آنکه قیمت‌گذاری خودرو آزاد شود تا خودروسازان، با امید به کسب حاشیه سود منطقی، بخشی از بودجه خود را برای اسقاط خودروهای فرسوده اختصاص دهند. اما چنین اقدامی تاکنون صورت نگرفته است.» مدنی در پایان تاکید کرد: «اگر روند فعلی ادامه یابد، نه‌تنها وضعیت اسقاط بهبود نخواهد یافت، بلکه رشد مدنظر در این بخش نیز محقق نخواهد شد.»

حسن کریمی‌سنجری، کارشناس صنعت خودرو نیز با تاکید بر اینکه چالش اصلی در کاهش روند اسقاط خودرو این است که خودرو اساسا در کشور ما کالایی سرمایه‌ای محسوب می‌شود، به «دنیایاقتصاد» گفت: «زمانی که کالایی جنبه سرمایه‌ای پیدا می‌کند، حتی خودروهای فرسوده و مدل پایین نیز ارزش ریالی بالایی دارند. به همین دلیل، خودروی مستهلک و فرسوده نیز به‌عنوان یک دارایی قابل‌توجه برای مصرف‌کننده در نظر گرفته می‌شود و در نتیجه، هزینه بالایی دارد.» وی ادامه داد: «همین هزینه بالا، فرآیند از رده خارج کردن خودروهای فرسوده را دشوار می‌سازد.» کریمی درباره تاثیر طرح جدید وزارت صمت برای افزایش روند اسقاط نیز گفت: «بر اساس طرح جدید وزارت صمت، هزینه تحمیل‌شده بر تولیدکننده افزایش می‌یابد که این موضوع باعث می‌شود قیمت تمام‌شده خودرو برای بازار به مراتب بالاتر رود.»وی افزود: «قیمت خودروهای فرسوده به‌ویژه در بخش کامیون‌ها و کشنده‌ها بسیار زیاد است و حتی در مورد خودروهای سواری نیز رقم قابل‌توجهی محسوب می‌شود. بنابراین، هنگامی که این هزینه‌ها بر دوش تولیدکننده گذاشته می‌شود، به‌طور طبیعی وارد یک چرخه افزایشی قیمت در بازار خودرو می‌شویم و در نتیجه، قیمت خودروهای فرسوده هم افزایش می‌یابد.»

این کارشناس صنعت خودرو تاکید کرد: «در شرایط فعلی، چون مقررشده به‌ازای تولید هر چهار خودرو، یک خودروی فرسوده اسقاط شود، ازآنجاکه تولیدکنندگان خودرو برای ادامه تولید به خودروهای فرسوده نیاز دارند، تعداد مورد نیاز برای اسقاط زیاد شده و همین امر باعث می‌شود قیمت خودروهای فرسوده بالا برود.» وی درباره مسوولیت‌پذیری دولت و ضرورت سرمایه‌گذاری در بخش اسقاط خودرو اظهار کرد: «اینکه همه مسوولیت‌ها را بر عهده تولیدکننده بگذاریم، ساده‌ترین روش ممکن است؛ درحالی‌که در اغلب کشورهای دنیا دولت‌ها در این امر سرمایه‌گذاری می‌کنند.» کریمی با اشاره به اینکه تا منظر دارد، وقتی خودرویی اسقاط می‌شود، تاثیر مستقیمی بر کاهش مصرف سوخت دارد، گفت: «ازآنجاکه در کشور ما سوخت با نرخ یارانه‌ای به مردم عرضه می‌شود، کاهش مصرف ارزش اقتصادی بالایی دارد. بنابراین، دولت و وزارت نفت باید مصوبات شورای اقتصاد را به‌طور کامل اجرا کنند.» وی در ادامه توضیح داد: «طبق این مصوبات، حدود ۱۰میلیارد دلار برای نوسازی ناوگان حمل‌ونقل شهری و برون‌شهری تصویب شده، اما تاکنون فقط بخش بسیار ناچیزی از این رقم محقق شده است. در نتیجه، دولت باید تمرکز خود را بر تحقق کامل این میزان تخصیص قرار دهد.» کریمی با اشاره به اینکه اسقاط به‌دلیل کاهش مصرف سوخت توجیه‌پذیر است، اظهار کرد: «وزارت نفت باید عایدی حاصل از صرفه‌جویی در مصرف سوخت را به خودروسازان یا عامل سرمایه‌گذاری پرداخت کند. اگر این پرداخت‌ها به درستی انجام شود، اثر افزایشی قیمت‌ها کنترل شده و این عملیات اسقاط به یک فرآیند اثربخش تبدیل خواهد شد.» وی با اشاره به تجربیات بین‌المللی در زمینه اسقاط خودرو نیز گفت: «در کشورهای توسعه‌یافته مانند اروپای غربی، خودرو پس از رسیدن به سن فرسودگی، تبدیل به کالایی با ارزش پایین می‌شود. این خودروها اغلب به‌عنوان خودروهایی با مصرف سوخت پایین‌تر به کشورهای تراز سوم صادر می‌شوند.»کریمی ادامه داد: «بسیاری از خودروهای کارکرده آنها مصرف سوخت کمتری نسبت به خودروهای نو در ایران دارند؛ زیرا خودرو در آنجا کالای سرمایه‌ای تلفی نمی‌شود و هزینه تبدیل یا اسقاط آنها نیز پایین است.» این کارشناس صنعت خودرو یادآور شد: «در این کشورها، فرآیند اسقاط به یک بیزینس سودآور تبدیل شده و به همین دلیل این چرخه به خوبی طی می‌شود.»وی با بیان اینکه نکته مهم دیگر، تصویب مقررات سخت‌گیرانه در این‌گونه کشورهاست، با ذکر مثالی در این‌باره اظهار کرد: «در آلمان زمانی که خودرو به مرز ۱۰سالگی می‌رسد، اجازه تردد نخواهد داشت و امتیازاتی که به یک خودروی چهار سال کارکرده داده می‌شود، به این خودرو تعلق نمی‌گیرد.»

کریمی با اشاره به قوانین موجود در ایران نیز اضافه کرد: «ما نیز موادی از قانون هوای پاک را داریم که بر موضوع اسقاط خودروی فرسوده تاکید می‌کند؛ اما به‌دلیل چالش‌های ساختاری و اقتصادی، به‌ویژه با توجه به اینکه بخش زیادی از حمل‌ونقل برون‌شهری ما متکی بر همین خودروهاست و هزینه تبدیل در ایران بسیار بالاست، این قوانین به درستی اجرا نمی‌شوند.»

عکس نوشت

کارتون

نیاوران به نشانی خیابان پاسداران، مقابل پارک نیاوران، برگزار می‌شود.پخش خواندن شعر «ارغوان» با صدای سایه، نمایش فیلم مستند دربارهٔ سایه به کارگردانی سیفاله صمدیان و نمایش یادگارهایی از سایه با مرور بر عکس و فیلم‌های او، از دیگر بخش‌های این نشست خواهد بود.

«شروین حاجی‌پور» با زیرگر شد

شروین حاجی‌پور، خواننده‌ای که اولین بار در برنامه عصر جدید روی صحنه رفت و با استقبال خوبی از سوی مخاطبان مواجه شد، به دنیای بازیگری پیوست.

حاجی‌پور به همراه پریناز ایزدیار نقش‌های اصلی فیلم «بن سای» به کارگردانی علی بهراد را بازی می‌کنند.

بهراد که پیش از این فیلم‌های «تصور» و «تهران کنارت» را ساخته، از هفته آینده سومین فیلمش را به تهیه کنندگی رضا فتح‌اللهی کلید می‌زند.

..... ■

♥ معرفی نامزد اِـیرانی جایزه «من می‌خوانم»

علی‌اصغر سیدآبادی از سوی شورای کتاب کودک به عنوان نامزد جایزه جهانی IREAD (من می‌خوانم) ۲۰۲۶ معرفی شد.

شورای کتاب کودک پس از اعلام فراخوان و طی مراحل داوری و بررسی در گروه جوایز ترویج برای بار دوم علی‌اصغر سیدآبادی را برای دریافت جایزه IREAD (من می‌خوانم) معرفی کرد.

بنیاد «شن ژن» در چین و دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان (IBBY)، اخیرا جایزهای به نام IREAD (من می‌خوانم) را برای مورجان برجسته کتابخوانی بنیان نهاده‌اند که به منظور تشویق و ایجاد تمهذ پایدار در قبال ترویج کتابخوانی و با امید ترویج کتابخوانی برای مردم کره زمین به فعالان این عرصه اهدا می‌شود. این جایزه مشوق افرادی است که حداقل سه سال، با ناواری و خلاقیت، درزمینه خواندن و شوهمای مختلف آن، با کودکان و نوجوانان فعالیت کرده باشند و فعالیتشان تداوم داشته باشد. نامزدهای این جایزه را در ایران شورای کتاب کودک-شاخه ملی دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان (IBBY) -تعیین و معرفی می‌کند. داوران گروه جوایز ترویج شورای کتاب کودک، علی‌اکبر بهار، جعفر تونزندهجانی، فاطمه چایکار، رویا شهری، لیلا کفافش‌زاده و ندا موحدی‌پور هستند.

..... ■

♥ ادبیات ترجمه کره جنوبی رکورد زد

گزارش تازه مؤسسه ترجمه ادبیات کره نشان می‌دهد که فروش خارجی کتابهای کرهای در سال ۲۰۲۴ با جهشی ۱۳۰ درصدی نسبت به سال قبل آن، به رکورد تاریخی ۱.۲ میلیون نسخه رسید. فروش ادبیات کره‌ای در بازارهای بین‌المللی در سال ۲۰۲۴ بیش از دوبرابر شد؛ موجی از علاقه‌مندی جهانی به آثار کرهای و کسب جایزه تاریخی نوبل توسط هان کانگ نقش کلیدی در این جهش داشت.

بر اساس داده‌های تازه منتشرشده توسط مؤسسه ترجمه‌ادبیات کره(LTIKorea)، کتاب‌هایی که با حمایت مالی این مؤسسه برای ترجمه و انتشار منتشر شده‌اند، در سال گذشته حدود ۱.۲ میلیون نسخه در خارج از کشور فروش داشته‌اند. این رقم نسبت به سال ۲۰۲۳ که ۵۲۰ هزار نسخه بود، رشدی بیش از ۱۳۰ درصد را نشان می‌دهد.

نتایج این بررسی همچنین حاکی از آن است که در فاصله سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، در مجموع ۹۴۳ عنوان کتاب در ۴۰ زبان مختلف به فروش رسیده و در مجموع ۲۶۸ میلیون نسخه فروخته‌اند؛ این عدد ۷۳۰ هزار نسخه بیشتر از دوره پنج‌ساله قبلی (۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳) است.

سال ۲۰۲۴ از نظر تعداد عناوین منتشرشده و فروش کلی سالی استثنایی بود. میانگین فروش هر کتاب به رکورد ۱،۳۷۱ نسخه رسید و ۴۵ عنوان بیش از ۵ هزار نسخه و ۲۴ عنوان بیش از ۱۰ هزار نسخه فروختند.

در میان پرفروش‌ترین‌ها می‌توان به آثار زیر اشاره کرد:

(درس‌های یونانی) نوشته هان کانگ (ترجمه انگلیسی)

(خشکشویی خندان یون‌نام-دونگ) نوشته کیم جی-یون (ترجمه انگلیسی)

(گوله برفی) نوشته پارک سو-یونگ (انگلیسی) (فروشگاه رؤیاهای دارِ گالت) نوشته لی می-یه (ترجمه فرانسوی)

فروشگاه مواد غذایی فرصت دوباره) نوشته کیم هو-یون (ترجمه آلمانی)

(دم باشکوه روباه) نوشته سون وون-پیونگ (ترجمه روسی)

موفقیت هان کانگ و دریافت جایزه نوبل ادبی ۲۰۲۴، بنا بر اعلام مؤسسه ادبیات کره، نقطه عطفی در گسترش جهانی ادبیات کرهای بوده است. آثار این نویسنده که با حمایت این نهاد به ۲۸ زبان ترجمه و در ۷۷ نسخه منتشر شده‌اند، در سال گذشته به‌تنهایی حدود ۳۱۰ هزار نسخه فروش داشته‌اند. علاقه‌مندی به آثار او تنها محدود به انتشارهای جدید نبوده؛ فروش بین‌المللی کتاب‌های منتشرشده پیش از ۲۰۲۳ نیز پنج‌برابر افزایش یافت و از حدود ۳۰ هزار نسخه در سال ۲۰۲۳ به ۱۵۰ هزار نسخه در سال ۲۰۲۴ رسید.

..... ■

♥ آغاز تولید انیمیشن سینمایی «بچه‌های جنگ»

با پویانمایی «بچه‌های جنگ»، جنگ تحمیلی ۱۲ روزه میان ایران و رژیم صهیونیستی در قالب فیلم سینمایی روایت می‌شود.

طبق گزارش رسیده، مجموعه مه‌وا، تولید اولین انیمیشن سینمایی با موضوع جنگ ۱۲ روزه تحمیلی رژیم صهیونیستی علیه ایران را با عنوان «بچه‌های جنگ» آغاز کرده است.